

**BUDAPEST FŐVÁROS III. KERÜLET, ÓBUDA-BÉKÁSMEGYÉR
ÖNKORMÁNYZAT**

ALPOLGÁRMESTER

1033 Budapest, Fő tér 3.

*Az előterjesztés tárgyalása a Mötv. 46. (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen
történik.*

Döntéshozatal módja: egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2023. május 25-ei ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
(20230525- 1. ver.)

Előterjesztő: Turgonyi Dániel Absolon alpolgármester

Előterjesztést készítette: Vincze Péter intézményi referens

Az előterjesztés elkészítéséért felelős: Károly Katalin, a Szociális Főosztály vezetője

Az előterjesztést a Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság tárgyalja.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése értelmében „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy határoz, hogy - az előterjesztés mellékletének megfelelően - elfogadja a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról készített átfogó értékelést, és azt megküldi a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Felelős: Jegyző

Határidő: a döntést követő 15. nap

Budapest, 2023. május 8.

Turgonyi Dániel Absolon

Melléklet: Átfogó értékelés a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

2023.05.08.

Budapest Főváros III. kerület
Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat
**Átfogó értékelés a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatainak ellátásáról
2022.**

A beérkezett beszámolók alapján összeállította:

Károly Katalin
főosztályvezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzatnak gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítenie, amelyet a képviselő-testület megtárgyal.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés az alábbiak szerint mutatja be a terület gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait.

TARTALOM

- 1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.**
- 2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:**
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - b) egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - c) gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- 3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:**
 - a) Gyermekjóléti szolgáltatás
 - b) Gyermek napközbeni ellátása
 - c) Gyermek átmeneti gondozása
 - d) Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Védőnői Szolgálat, mint a jelzőrendszer tagja
- 4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.**
- 5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).**
- 6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.**
- 7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében ellátott feladatok, a civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

Év	0-3 évig	4-6 évig	7-14 évig	15-18 évig	19-62 évig	63-75 évig	76 fölött év	Összesen
2010	4684	3416	8167	4368	77523	17394	8966	124 518fő
2011	4739	3572	8271	4172	76923	17911	9023	124 611fő
2012	4599	3673	8414	4072	76303	18425	9056	124 542fő
2013	4658	3687	8782	3949	76102	18967	9022	125167 fő
2014	4733	3703	8944	4009	75494	19553	9162	125598 fő
2015	4682	3581	9057	3923	73935	19947	9085	124210 fő
2016	4860	3528	9450	4008	74521	21050	9513	126930 fő
2017	4743	3593	9467	4069	71318	21263	9431	123884 fő
2018	3641	3591	9604	4246	70117	21594	11004	123797 fő
2019	4714	3934	10322	4553	78717	22243	11162	135645 fő
2020	4607	14111		4667	99872		11286	134543 fő
2021	4505	13923		4710	99153		10553	132844 fő
2022*	4372	13630		4847	98203		11716	132778 fő

***Forrás:** Önkormányzat TSZR nyilvántartó rendszere

Lakosságszám alakulása korösszetétel szerint a lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosok számát figyelembe véve.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

a.) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** (továbbiakban: **Rgyk.**) való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, a természetbeni támogatásra, illetve egyéb a gyermekvédelmi törvényben, vagy más jogszabályban meghatározott kedvezményekre.

Az eljárás során a hatóság egyaránt vizsgálja a család jövedelmi és vagyoni viszonyait, majd ennek ismeretében hozza meg döntését a jogosultságról.

Jövedelmi feltételek:

Ha a gyermek családban nevelkedik:

- az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladhatja meg az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 165%-át, azaz a 47.025 Ft-ot.

Ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, ha a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be:

- az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladhatja meg az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 180%-át, azaz az 51.300 Ft-ot

és a vagyon mértéke nem haladja meg a jogszabályban meghatározott értéket.

A nagykorú gyermek esetében a jogosultság megállapítása előtt azt is vizsgálni kell, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúságát megelőző nap közötti időszakban - legalább egy napig - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult volt-e.

Vagyoni:

A hatályos jogszabály értelmében vagyoni alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszorosát meghaladja azzal, hogy

nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyermeket nevelő szülők többsége egyedülálló, így egyedüli családfenntartóként kell gondoskodniuk gyermekükről/gyermekükről. A szülők közül sokan nem kapnak gyermektartás díjat, bírói úton nem kérték annak megállapítását, így arra sincs lehetőségük, hogy a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésében részesüljenek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők többsége alacsony iskolai végzettségű, a munkaerőpiacon nehezen, vagy egyáltalán nem tud elhelyezkedni, a legtöbb esetben alkalmi munkából tartja el a családot. Elmondható az is, hogy amennyiben a kérelmező munkaviszonnyal rendelkezik, legtöbbször részmunkaidőben (2 - 4 óra) van bejelentve, vagy közfoglalkoztatásban dolgozik, illetve a család a gyermekek után járó juttatásokból él.

2021-ben, a járványhelyzet miatt hozott veszélyhelyzeti rendelkezések idején meglévő jogosultságok a veszélyhelyzet megszűnésének végéig, 2022. augusztus 31-ig hosszabbodtak meg. 2022-ben 151 esetben állapítottuk meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

Jogosultság iránti kérelem elutasítása

A tárgyévben a gyámhatóság 29 kérelem esetében hozott határozatot a jogosultság elutasításáról, melynek oka a jövedelemhatár túllépése volt.

Eljárás megszüntetés

2022-ben az eljárás megszüntetésére 7 esetben került sor, mert a kérelmező a hiánypótlási felhívásnak nem tett eleget, így a tényállás nem volt tisztázható, illetve az ügyfél a kérelmét visszavonta.

Jogosultság felülvizsgálata

A gyámhatóság a tárgyévben 5 család esetében vizsgálta felül a jogosultságot, mely 13 gyermeket érintett. 4 esetben megállapításra került, hogy a jogosultsági feltételek a továbbiakban nem állnak fenn, ezért annak megszüntetéséről döntött, amely 11 gyereket érintett.

Pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt olyan hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

A 2022. évben nem történt megállapítás e támogatási forma terén.

Pénzbeli támogatás

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése értelmében „A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) * A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

Az alábbi táblázat szemlélteti a pénzbeli támogatásban részesülő gyermekek számát.

IDŐSZAK	ÉRTÉK	IGÉNYELT TÁMOGATÁS		VISSZAJÖTT TÁMOGATÁS		ÚJRAUTALÁS		VISSZAUTALÁS	
2022.08. hó	6 000 Ft	308	1 848 000 Ft	24	144 000 Ft	14	84 000 Ft	8	48 000 Ft
	6 500 Ft	54	351 000 Ft	5	32 500 Ft	3	19 500 Ft	2	13 000 Ft
2022.08. hó pótrendelés	6 000 Ft	12	72 000 Ft						
	6 500 Ft	3	19 500 Ft						
	500 Ft	1	500 Ft						
		378	2 291 000 Ft	29	176 500 Ft	17	103 500 Ft	10	61 000 Ft
IDŐSZAK	ÉRTÉK	IGÉNYELT TÁMOGATÁS		VISSZAJÖTT TÁMOGATÁS		ÚJRAUTALÁS		VISSZAUTALÁS	
2022.11. hó	6 000 Ft	199	1 194 000 Ft	1	6000 Ft	1	6 000 Ft		
	6 500 Ft	21	136 500 Ft						
2022.11. hó pótrendelés	6 000 Ft	9	54 000 Ft	2	12 000 Ft	2	12 000 Ft		
	6 500 Ft								
		229	1 384 500 Ft	3	18 000 Ft	3	18 000 Ft		

b.) Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Kötelezően nyújtandó támogatási forma – rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

„A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.”

A fenti jogszabályhelyet figyelembe véve önkormányzatunk a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 16.) rendeletében (továbbiakban: Szr.), szabályozta a rendkívüli települési támogatáson belül a gyermekek után nyújtható rendkívüli gyermekvédelmi támogatás feltételeit.

2022-ben az Szr. módosításával a támogatásoknál megállapított jövedelemhatárok emelésére volt szükség, mert a személyek, családok bevételeinek (munkabér, nyugdíjszerű ellátások) emelkedésével több ügyfél már nem lett volna jogosult az ellátásra.

Nem kötelezően nyújtott támogatási formák

A Gyvt. értelmében „A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.”

E korosztályokra tekintettel a képviselő-testület a pénzbeli támogatásokat az alábbi rendeletekben szabályozta

1. 2/1999. (I.29.) önkormányzati rendelet a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban való részesítés feltételeiről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról (továbbiakban: Gyr.)
2. 9/2006. (III. 1.) önkormányzati rendelet a szociális tanulmányi ösztöndíjról (továbbiakban: Szöd.)

A rendeletek értelmében a kerületi önkormányzat a szociálisan rászorulóknak részére az alábbi támogatási formákat biztosítja

- ✓ rendkívüli települési támogatáson belül – rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- ✓ étkezéstérítési támogatás
- ✓ beiskolázási segély
- ✓ szociális tanulmányi ösztöndíj
- ✓ óbudai továbbtanulási támogatás
- ✓ karácsonyi támogatás
- ✓ újszülöttek támogatása
- ✓ védőoltások támogatása
- ✓ táboroztatási támogatás, táboroztatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (Rgyt.)

Az Szr. értelmében rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtható annak a rendkívüli élethelyzetbe került

- a) gyermeket nevelő családnak, amelyben az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a 80.000,- Ft-ot,
- b) gyermekét egyedül nevelő szülőnek vagy más törvényes képviselőnek, továbbá ha a családban tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek van, az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 90.000,- Ft-ot, amennyiben a vagyoni feltételeknek megfelel.

A vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének harmincszorosát meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít a rászoruló családok segítésére, mindemellett tisztában van azzal is, hogy egy egyszeri támogatással nem lehet a problémát teljes mértékben megoldani, csak enyhíteni.

Ezzel a támogatási formával az önkormányzat elsősorban pénzbeli támogatást nyújt a gyermeket nevelő családok részére. A megállapított összeg postai úton, folyószámlára történő utalással, illetve rendkívüli esetben készpénzben is kifizethető.

A támogatásokat a gyermekek részére ruházatra, élelmiszerre, pelenka és gyógyszer vásárlására, újszülött fogadására, illetve a nevelésbe vett gyermekkel/gyermekkel történő kapcsolattartás elősegítésére kérik a szülők.

Gyakran előfordul olyan élethelyzet is, hogy a családnak valamely közüzemi szolgáltató felé van tartozása, és annak teljes vagy részleges kiegyenlítése miatt fordulnak az önkormányzathoz. A szülők gyakran a gyermek/gyermekek táboroztatására (erdei iskola, nyári tábor) is kérik ezt a támogatást, mivel a mindennapi, havi kiadások mellett már nem tudják finanszírozni annak költségét.

A rendelet szerint a szülőtől külön élő tanulmányait folytató nagykorú gyermek is részesülhet a fenti támogatásban. A gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy a nagykorú tanuló is – legtöbbször - ugyanolyan indokok alapján igényli a támogatást, mint a 18 év alatti korosztály szülei.

A fentiek mellett kiemelten kezeljük a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családok rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelmét.

Az önkormányzat a tárgyévben 5.167.000,- Ft összeget fordított a gyermekes családokra, mely gyermekenként átlagban 18.653,- Ft –ot jelentett.

E támogatási formában a 270 megállapító határozat mellett csupán 17 esetben került sor a kérelem elutasítására.

Az elutasítások legfőbb oka az volt, hogy a családban az egy főre jutó havi jövedelem meghaladta a rendeletben foglalt jövedelemhatárt.

A rendelet szabályozza az évente igénybe vehető támogatások számát, így aki a lehetőségeit kimerítette, annak a kérelme elutasításra került.

A családoknak az elutasító döntés után is volt lehetőségük, hogy támogatásban részesüljenek. Amennyiben a fellebbezésükkel egyidejűleg méltányossági kérelmet nyújtottak be, a képviselő-testület – évi egy alkalommal – megfelelő indokok alapján megállapíthatta a támogatást.

Étkezéstérítési támogatás

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy azoknak a családoknak is segítséget nyújtson, akik nem tudják a Gyvt. által biztosított kedvezményt (50%, 100%) igénybe venni, ezért ezzel a támogatással enyhíteni kívánja az étkezéstérítéssel járó terheket.

A rendelet szerint a Gyvt. 21/B. §-ban biztosított normatív kedvezményen túl további 45% kedvezményben részesül

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló, ba) ha tartósan beteg vagy fogyatékos, bb) ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 260%-át

Fentiek mellett a Gyr. azon családok részére is biztosítja a kedvezményes étkezési díj fizetésének lehetőségét, akik nem tartoznak a fenti felsorolásba, és - a feltételek fennállása esetén - szociális alapon étkezéstérítési támogatást állapít meg az alábbiak szerint.

Gyermekétkeztetés esetén a 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló

- a) 45% kedvezményben részesül, ha a családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 260%-át, azaz a 74.100,- Ft-ot
- b) 60% kedvezményben részesül, akit szülője egyedül nevel és a családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 260%-át azaz a 74.100,- Ft-ot.

A rendelet értelmében az étkezéstérítési támogatásra való jogosultság megállapítását a szülő kezdeményezi amennyiben a gyermek az Észak-Budapesti Tankerületi Központ által fenntartott és működtetett III. kerületi intézmény vagy egyéb állami vagy nem állami fenntartású és működtetésű intézmény tanulója.

2022. évben 7 esetben született elutasító döntés a jövedelemhatár túllépése miatt.

A benyújtott kérelmek alapján 2022. évben 24 gyermek részére került megállapításra, különböző oktatási intézmények részére a támogatás keretében 1.258.845,- Ft-ot utaltunk.

Beiskolázási segély

A tanévkezdés megkönnyítése érdekében beiskolázási segélyben részesíthető

- a) az általános iskolában, nappali rendszerű középiskolában, szakiskolában tanuló 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő gyermek,
 - b) a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, önálló keresettel nem rendelkező fiatal felnőtt,
- amennyiben a családjában egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 62.000 Ft-ot, egyedülálló szülő esetén a 71.250 Ft-ot.

Ez alapján a beiskolázási segély összege

a) általános iskolai tanulónak 10.000,- Ft,

b) középiskolában, szakiskolában tanuló gyermek számára 15.000,- Ft,

c) felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató fiatal felnőtt részére 17.000,- Ft.

2022. évben 54 beiskolázási segély iránti kérelmet nyújtottak be, amelyre 34 gyermek, illetve fiatal felnőtt részére tudtuk a támogatást megállapítani, 623.000 Ft összegben.

Szociális tanulmányi ösztöndíj

Szociális tanulmányi ösztöndíjra jogosult az a tanuló, aki általános iskolába jár, és az iskola első osztályát elvégezte, vagy valamely középiskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, és az előző tanévi tantárgyi átlaga a kerekítés szabályainak alkalmazása nélkül 4,50, vagy a fölött van, illetve amennyiben a bizonyítvány szöveges értékelést tartalmaz, legfeljebb két tárgy értékelése jól megfelelt és a többi tantárgy értékelése kiválóan megfelelt, továbbá a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 100.000,- Ft-ot, valamint kerületi bejelentett lakcímmel rendelkezik és ott életvitelszerűen él.

Az ösztöndíj összege 8.000.- Ft/hó

Amennyiben a gyermek bizonyítványa kitűnő az ösztöndíj összege: 10.000.- Ft/hó

2022. évben 53 gyermek részesült szociális tanulmányi ösztöndíjban 4.722.000.-Ft értékben.

Óbudai továbbtanulási támogatás

Önkormányzatunk nagy figyelmet fordít arra, hogy a – szociálisan rászoruló – fiatalok továbbtanulását támogassa, ezért a felsőoktatásban továbbtanulni szándékozó, azonban a képzés költségeit vállalni nem tudó tehetséges fiatalok segítésére a Képviselő-testület 2012. évben Óbudai Továbbtanulási Támogatás néven pénzügyi alapot hozott létre. Ezzel a juttatással azon III. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkező fiatalok felsőfokú képzését támogatja, akik jó tanulmányi eredménnyel végezték a középiskolát, de szociálisan hátrányos helyzetűek.

A Szöd. értelmében Óbudai Továbbtanulási Támogatásra „az a fiatal felnőtt jogosult, aki Budapest III. kerületében bejelentett lakóhellyel rendelkezik és ott életvitelszerűen él, érettségi bizonyítványát 2012-ben vagy azután szerezte nappali tagozaton, és annak átlaga a kerekítés szabályainak alkalmazása nélkül 4,2 vagy a fölött van, illetve nappali tagozaton, költségtérítéses, teljes idejű alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, egységes osztatlan képzésben vesz részt, és a közeli hozzátartozók egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 100.000,- Ft-ot, továbbá egyidejűleg csak egy felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban.”

A támogatás összege: a képzés hallgató által fizetendő költségtérítés összegének 50%-a vagy 100%-a, de legfeljebb 400 000 Ft/félév.

2022. évben 6 hallgató részesült ebben a támogatási formában, összesen 2.160.000,- Ft összegben.

Karácsonyi támogatás

Karácsonyi támogatásban részesült az a gyermek, fiatal felnőtt, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága november 1-jén fennállt és 1 éve bejelentett lakóhellyel rendelkezett a kerületben.

2022-ben az egy gyermekre jutó támogatás összege - a Képviselő-testület döntése értelmében - 15.000,- Ft volt.

109 családban 204 gyermek után 3.060.000 Ft összegben adtunk karácsonyi támogatást.

Újszülöttek támogatása

2013. január 1-jétől az önkormányzat az újszülötteket is köszönti. A támogatásra az a szülő, örökbefogadó szülő, vagy törvényes képviselő jogosult, aki a III. kerületben bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, és ott életvitelszerűen tartózkodik.

A támogatás kifizetése a jogosultsági feltételeknek történő megfelelés esetén az előzetes Nyilatkozat kitöltése alapján történik.

2022. évben 1045 újszülött részesült az új támogatási formában. 2022. évben önkormányzatunk összesen 26.239.000 Ft-ot fordított erre a támogatási formára.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat célja a jövőben is az, hogy családbarát, házasság- és gyermekpárti társadalmi környezetet teremtsen.

Védőoltások támogatása

Az elmúlt években egyre növekvő társadalmi igény mutatkozott egyes, önként igénybe vehető védőoltások iránt.

A meningococcus B típusú baktérium által okozott agyhártyagyulladás és a rotavírus-fertőzés megelőzésére hatékony megoldást jelent a védőoltás. Figyelembe véve az oltóanyagok magas beszerzési árát, a családok segítése érdekében önkormányzatunk hozzájárul a védőoltások beszerzéséhez.

Ez alapján az a 2020. július 1. után született gyermek jogosult a támogatott védőoltásra, aki, és akinek egyik szülője a kerületben lakcímmel rendelkezik, és életvitelszerűen ott tartózkodik. A támogatás a beadott védőoltás költségeihez biztosított utólagos hozzájárulás.

A támogatás mértéke mindkét védőoltás esetében a megvásárolt utolsó oltóanyag, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknél a teljes oltóanyag igazolt költsége.

2022. évben 605 család részesült támogatásban összesen 15.832.000 Ft összegben. Támogatás iránti kérelem elutasítására 171 esetben került sor, mert a kérelem túl korán (nem a teljes oltássorozatot követően) vagy határidő után (az utolsó oltás beadását követő 60 napon belül) érkezett.

Táboroztatási támogatás, táboroztatás

A Balatonszabadi-sóstói gyermektábor 2022-ben 6 turnusban fogadta a gyermekeket, a felhasznált támogatási összeg 146 fő gyermekre, 5.574.000 Ft volt.

c.) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az étkeztetésterítési támogatást az előző fejezetben bemutatottuk, ezért itt a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetés támogatásáról adunk tájékoztatást.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll.

2022. évben 20 hátrányos helyzetű és 1 halmazottan hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván.

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy mely jogcím alapján állapítottuk meg a hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállását.

Megnevezés		Jogosultak (fő)	Ebből (b oszlop adott sorhoz tartozó adata):				
			0–2 éves	3–5 éves	6–13 éves	14–17 éves	18 évesnél idősebb
a		b	c	d	e	f	g
Rgyk-ban részesülő gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma		205	12	35	127	27	4
Ebből: hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet megállapítása iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma		21	2	1	14	3	1
Megállapított hátrányos helyzetűek száma		20	2	1	14	3	
Ebből	1. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	17	2	1	14		
	2. szülő(k), családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	3				3	
	3. elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt						
Megállapított halmazottan hátrányos helyzetűek száma		1					1
Ebből	1. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és a	1					1

szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt						
2. szülő(k), családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt						
3. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt						

2016. január 1-től a helyi önkormányzat kötelező feladata a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetése. Ezen felül az önkormányzat az iskolai szünidőben saját forrásból finanszírozza az összes rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel rendelkező gyermek étkeztetését. A kétfogásos, melegíthető ebédet előzetes megrendelés alapján az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ két telephelyén (Kelta utca 5, Váradi utca 9-11) lehetett átvenni.

2022-ben összesen 2 582 adag ebédet biztosítottunk az iskolai szünidőkben az alábbiak szerint

Szünidő típusa	Szünidő napjai	Gyermekek száma			Elfogyasztott adag
		összesen	kötelezően biztosított	önként vállalt	
Tavaszi	2	17	0	17	34
Nyári	55	94	11	83	2 211
Őszi	0	0	0	0	0
Téli	11	32	2	30	337

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A Gyvt. 15. § (2) bekezdése értelmében a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások biztosítása:

- gyermekjóléti szolgáltatás: Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ székhely: 1035 Budapest Váradi S. u. 9-11.
- gyermekek napközbeni ellátása: Óbudai Egyesített Bölcsődék székhely: 1035 Budapest, Szel utca 23-25.
- gyermekek átmeneti gondozása: Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ Családok és Gyermek Átmeneti Otthona telephely: 1039 Budapest, Víziorgona u. 7.

a.) Gyermekjóléti szolgáltatás

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése értelmében „A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

A szociális segítő munka célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

A szolgálat a területben működő szociális és gyermekintézményekkel együttműködésben elősegíti az egyént, családot és gyermeket veszélyeztető helyzetek feltárását és elhárítását, szociális segítő munka keretében segíti és szervezi a veszélyeztetett helyzet megszüntetését. Különös figyelmet fordít arra, hogy segítő szolgáltatásokkal támogassa a gyermeki jogok érvényesülését, a családban nevelkedő gyermek egészséges testi, szellemi, lelki fejlődését, érdekének védelmét.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a Gyvt. 39., 40.§-a, valamint az Szt. 64.§-a alapján)

- Gyermekjóléti szolgáltatás
 - Speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését
 - Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése.
- Speciális szolgáltatások
 - adósságkezelési tanácsadás
 - az önhibájukon kívül adósságot felhalmozó háztartások vagy személyek részére biztosított óbudai hátralékkezelési támogatás keretében történő együttműködés
 - részletfizetési tanácsadás
 - felkérésre környezettanulmány készítése.

Család-és Gyermekjóléti Központ (Gyvt.40/A §-alapján)

- Hatósági kötelezésen alapuló gyermekjóléti feladatok
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése
- Szociális diagnózis készítése
- Tanácsadói tevékenységek
- az óbudai jövedelem pótló támogatás feltételül szabott együttműködés a kliensekkel
- Speciális szolgáltatások
 - kapcsolattartás biztosítása
 - kórházi szociális munka
 - készenléti szolgáltatás
 - utcai és lakótelepi szociális munka
 - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység
 - egyéb speciális szolgáltatások (pl. közösségi fodrászat).

Mentálhigiénés Csoport

- mediáció
- családi- és párkonzultáció

- párterápia, családterápia, családi döntéshozó konferencia
- munkavállalási és pályaválasztási tanácsadás
- foglalkoztatási koordinációs feladatok
- gyászterápia
- pszichológiai tanácsadás
- pszichiátriai támogatás
- fogyatékosügyei tanácsadás.

Gyermekek Átmeneti Otthona (Gyvt. 50. §-alapján)

- Gyermekek átmeneti gondozása

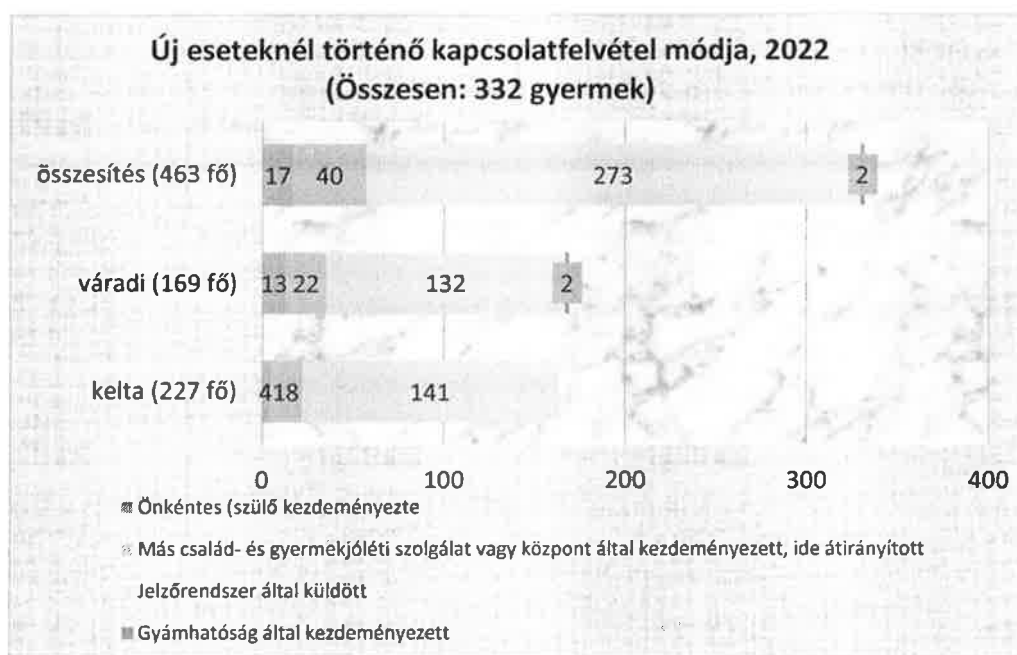
Családok Átmeneti Otthona (Gyvt. 51. §-alapján)

- Családok átmeneti gondozása

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

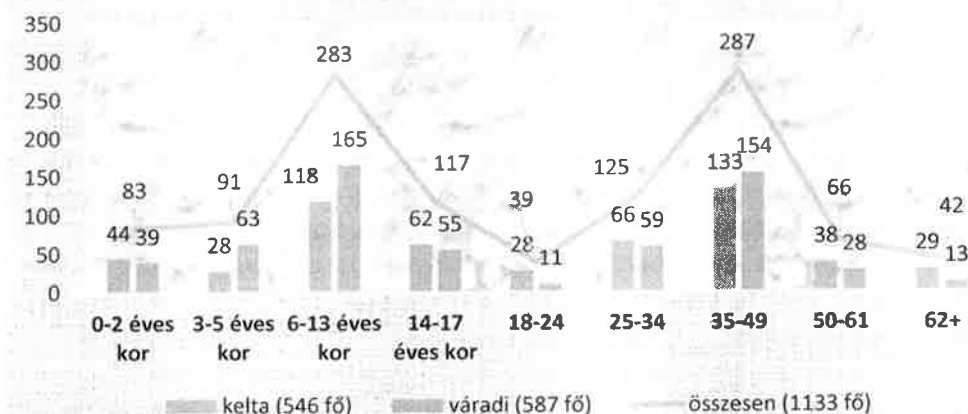
2022-ben a családban észlelt veszélyeztető tényezők legnagyobb számban a jelzőrendszeri tagok jelzései (82,2 %) alapján kerültek a Szolgálat látókörébe, amely a jelzőrendszer hatékony működését bizonyítja. Más család –és gyermekjóléti szolgálat, vagy család- és gyermekjóléti központ által küldött ügyek az új esetek 12%-t teszik ki.

2021. évhez képest az új esetek közül felére (5%) csökkent azoknak az eseteknek a száma, ahol a szülők önkéntes alapon keresték fel a Szolgálatot, és kérték szakembereink segítségét a gyermeküket érintő veszélyeztetettségi tényezők, problémák megszüntetésében.

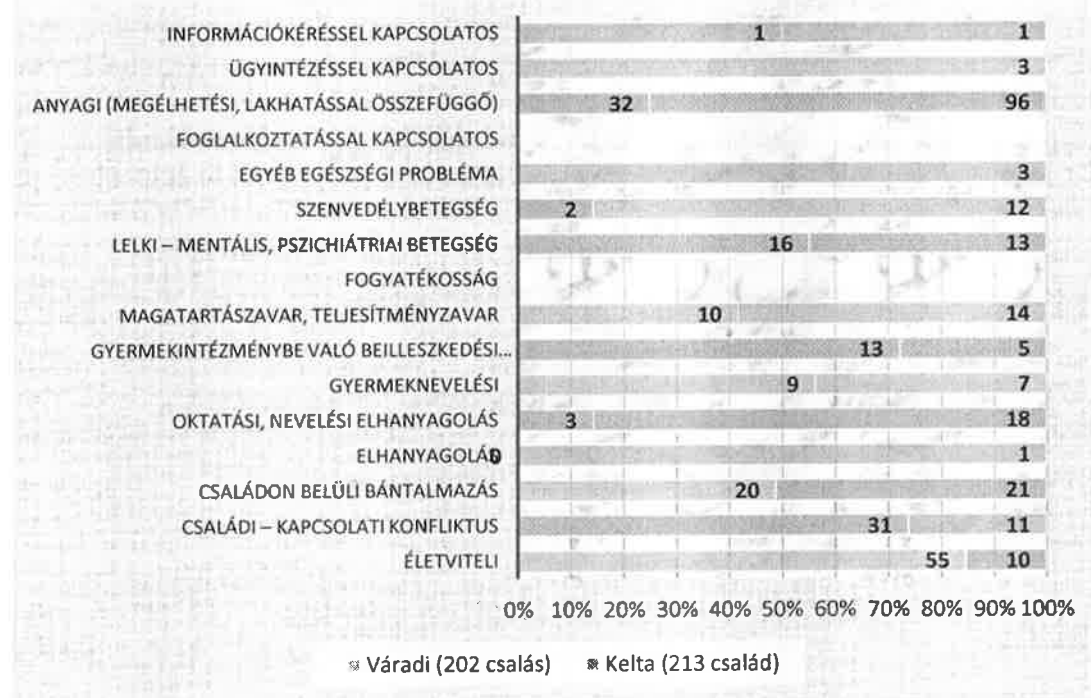
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat igénybe vevői az intézményi telephelyek között hasonló arányban oszlottak meg.

Gondozottak életkor szerinti bontása (összesen 1133 fő)

Az igénybe vevő kiskorúak közel fele a 6-13 év közötti életkorú gyermekek közül került ki, 20%-a pedig a 14-17 év közötti fiatalok közül. Évek óta jellemző tendencia, hogy erre a két életkori csoportra vonatkozóan érkezik a legtöbb jelzés a Szolgálatához. Az együttműködési megállapodással rendelkező felnőttek több mint fele - nagyrészt szülőként - a 35-49 év közötti korosztályból került ki.

A gondozott családok elsődleges problémái, 2022 (összesen: 415 család)

A családi konfliktusok (10%) és a családon belüli bántalmazás (10%) az elsődleges probléma összességének ötödét képviselik, amely 2021. évi adattal majdnem azonos. Ezek háttérében, a legtöbb esetben a gyermek, vagy a szülők mentális problémája, a család egészének diszfunkcionális működése húzódott meg. Sajnos sok esetben előfordult, hogy a szülők nevelési eszközként, ill. tehetetlenségük kifejezéséeként alkalmazták a gyermekek testi fenytését. A

családon belüli erőszak egyik meghatározó megjelenési formája továbbra is az volt, amikor a szülők, egymással szemben léptek fel fizikai, illetve verbális erőszak alkalmazásával, melynek a gyermekek is sokszor tanúi és elszenvedői voltak. Elsősorban a nők fizikai, verbális bántalmazása volt a jellemző minta, de a kölcsönös fizikai agresszió is előfordult. A komplex segítő beavatkozások alkalmazása mellett, ezekben az esetekben a legtöbbször nem kerülhették el a hatósági intézkedés kezdeményezését.

A gyermekek érzelmi elhanyagolását is gyakran tapasztalták, melynek vezető okai a szülők, akár többgenerációsán áttevődő szocializációs hiányosságaiban, a szülők túlzott munkaterhelésében, illetve az ebből adódó frusztrációjukban, valamint az anyagiakkal történő „szeretetpótlásban”, mint inadekvát szülői eszköz alkalmazásában érhetők tetten.

Család-és Gyermekjóléti Központ

A Család-és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a fennálló veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő, önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el.

Kiemelt célja az, hogy a kliensek szociális közegében jelentkező működési zavarok ellensúlyozásával, az alapvető pszicho-szociális szükségletek kielégítésén túl, a számukra megterhelő körülmények kiküszöbölésében működjön közre.

A szakmai tevékenység részletes bemutatása

A Család-és Gyermekjóléti Központ esetmenedzseri tevékenysége olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amelynek célja, hogy hozzájáruljon az Óbuda-Békásmegyer területén élő gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, a családban történő nevelkedésükhöz, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, további veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a már családjából kiemelt gyermekek hazagondozásához.

A hatósági intézkedés mentén végzett munkában szoros az együttműködés a Család-és Gyermekjóléti Központ, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, a Családok és a Gyermekek Átmeneti Otthona, a Gyámhivatal és a jelzőrendszer tagjai között. A körülmények pontos tisztázása érdekében fontos a gyors információcsere, hiszen az intézmény szakemberei, a jelzőrendszer tagjai és a hatóság gyakran eltérő információkkal rendelkeznek.

A Család-és Gyermekjóléti Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretében hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló feladatai:

Javaslatot készít:

- a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermekvédelembe vételére,
- a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,
- a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előre mozdítására (50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén),
- súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére,
- a gyermek leendő gondozási helyére, vagy annak megváltoztatására,
- védelembe vett gyermek esetében gondozási-nevelési tervet készít,
- önállóan, vagy a családsegítő szolgálat családgondozóját is bevonva a gondozási folyamatba szociális segítő munkát végez, koordinál

- együttműködik a pártfogó felügyelő és a megelőző pártfogó felügyelő szolgálattal,
- a már a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő munkát végez és koordinál,
- együttműködik az otthont nyújtó szolgálatokkal illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat szakembereivel,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszahelyezése és visszailleszkedése érdekében,
- hatósági intézkedést igénylő ellátottak esetében a szolgáltatást igénybevevőt támogatja és ellenőrzi, a szociális segítőmunka folyamatát koordinálja,
- szakmai segítséget nyújt a család-és gyermekjóléti szolgálat családsegítőinek.

Javaslattevél hatósági intézkedésre

A Központ javaslatot tesz a Gyámhivatal részére a kiskorú

- védelembe vételére, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- megelőző pártfogására, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- családba fogadására, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- családbafogadó gyám kirendelésére,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatására,
- a gyermekek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A *veszélyeztetettség megszüntetése* és további veszélyeztetettség megelőzése elsődlegesen korrektív feladat, tervezett, komplex tevékenység. Felismerve a veszélyeztetettségre okot adó körülményt a családdal és az ügybe bevont egyéb szakemberekkel közösen dolgozzák ki a lehetséges megoldási stratégiát. A családokkal végzett munka, gondozási terv és helyzetértékelés mentén folyik.

A terv tartalmazza a fennálló veszélyeztető tényezőket, a megszüntetésükhöz szükséges változtatásokat, a cél elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő, a gyermek és egyéb, a családdal foglalkozó, részükre segítséget nyújtó szakemberek feladatait a rögzített határidőkkel. Helyzetértékeléskor elengedhetetlen a feladatok újragondolása és módosítása. Az együttműködés rendszerességen alapul. A védelembe vételi határozat alapján az esetmenedzserrel való szoros együttműködést elvárt mind a bevont szakemberek, mind a család részéről. A védelembe vétel felülvizsgálatára egy év után kötelezően, de a gyámhivatal döntésére, vagy az esetmenedzser kezdeményezésére akár ezt megelőzően is sor kerülhet. Erre okot a féléves, vagy rendkívüli helyzetértékelés szolgáltat. A felülvizsgálat során születik döntés a védelembe vétel fenntartásáról, vagy annak megszüntetéséről.

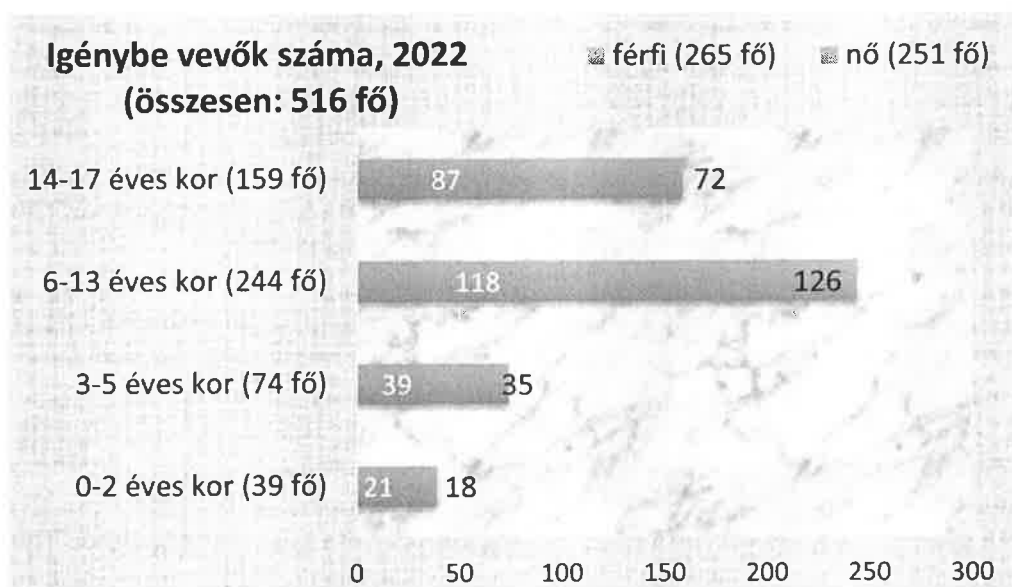
Az *ideiglenes hatályú elhelyezés* szükségességének fennállásakor azzal a ténnyel találkozhatnak a szakemberek, hogy vagy a gyermek önmagát súlyosan veszélyezteti, vagy ezt a környezete teszi és a körülményekből fakadóan azonnali intézkedés válik szükségessé. Az ideiglenes hatályú elhelyezés során rövid időn belül kell hathatós segítséget nyújtaniuk. Ebben az esetben szóba jöhet a gyermek különélő szülőnél, vagy akár harmadik személynél történő elhelyezése is, - jellemzően családba fogadás keretében, vagy — amennyiben ezek lehetősége nem áll fenn — szülői gondoskodást helyettesítő szakellátásba: életkorát és speciális szükségletét figyelembe véve nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonba történő elhelyezés. Tény, hogy az Intézmény abban a szerencsés helyzetben van, hogy Családok és Gyermekek Átmeneti Otthonát is működtet. Az ideiglenes hatályú elhelyezés szükségességének felmerülésekor a kollégák

felajánlják a család számára az átmeneti gondozás lehetőségét, mely két szempontból is a gyermek érdekét szolgáló lenne. Egyrészt ezen esetben a gyermek tágabb környezetében maradhatna, másrészt mivel ezt a szülő/törvényes képviselő kérelmére lehet igénybe venni már feltételezhető lenne egyfajta együttműködés, a fennálló probléma felismerése és a változtatás igényének felmerülése a család részéről. A szakemberek feltételezése szerint ez a „közbenső megoldás” a család számára sokkal inkább kedvező azért is, mivel ekkor a szülők/törvényes képviselők szülői felügyeleti joga nem sérül, kizárólag a gondozási és nevelési joga korlátozódik.

Nevelésbe vett gyermekek esetében az esetmenedzser a vérszerinti család gondozása keretében működik együtt a családdal, valamint a gyermekvédelmi szakszolgálatok, gyermekotthonok, nevelőszülői hálózatok szakembereivel. A családjából kiemelt gyermek hazagondozása kiemelt jelentőségű, hiszen a gyermek nevelkedésének természetes közege a család. A cél egyértelműen az, hogy gyermek lehetőleg minél rövidebb időn belül visszatérhessen a saját családjába az elfogadott egyéni elhelyezési terv megvalósulása mentén. Azon családoknál, ahol már szükségessé válik a nevelésbe vétel elrendelése a változásra való hajlandóság mértéke igen alacsony, gyakorta a családból való kiemelésre okot adó körülmény megszüntetésének igénye érdemben fel sem merül. A szükséges változtatás tényét csak látszólag fogadják el, valódi lépéseket ritkán tesznek a változás érdekében. A gyermekek hazagondozása ebből következően ritkán eredményes, vagy a látszólag pozitív tendencia nehezen stabilizálható.

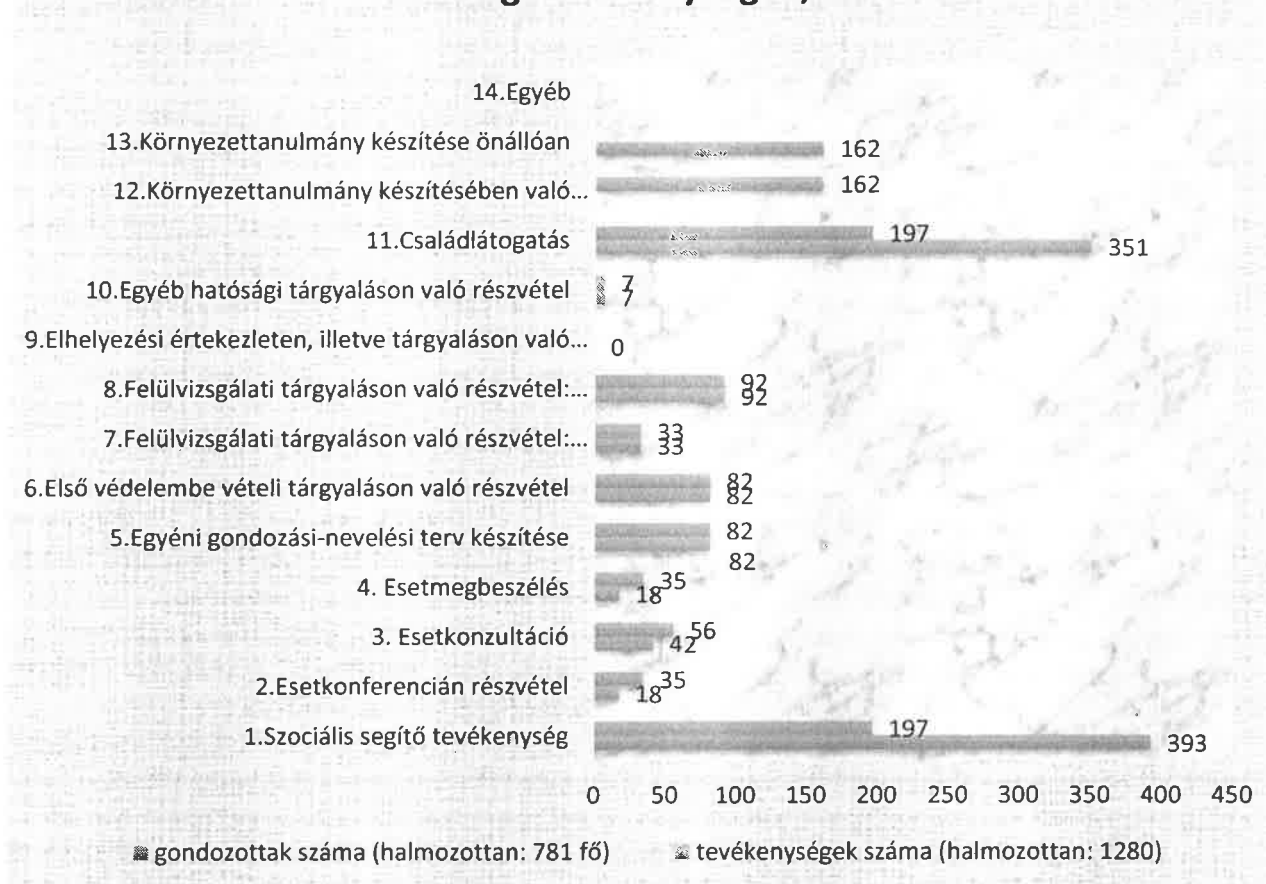
Abban az esetben, amikor a család körülményeiben a kívánt pozitív változás stabilan bekövetkezik, beépültek a szükséges változtatások, a nevelésbe vétel megszüntetésére és *utógondozás elrendelésére* kerül sor. Az utógondozás jellemzően monitorozó - kontrollig feladat, mely alapesetben a nevelésbe vételt követő egy évre szól. Feladatuk ekkor is az, hogy átgondoltan, tervszerűen segítsük a gyermek családjába, valamint tágabb környezetébe történő sikeres visszailleszkedését, a régi/új családi struktúra eredményes működésén keresztül. A nevelésbe vétel megszüntetésére általában a gondozásba vétel okának megszűnése, nagykorúvá válás, különélő szülőhöz vagy harmadik személyhez helyezés és illetékesség változás miatt kerül sor.

A hatósági intézkedéssel érintettek korcsoportonkénti bontása

Korösszetétel alapján a hatósági intézkedésben érintettek tekintetében évek óta a 6-13 éves korosztály jelenléte mutat kiugróan magas esetszámot. Erre a korosztályra, valamint a 14-18 éves fiatalokra jellemző a kamaszkort kísérő normatív krízisekre való nem adekvát reagálás, melynek következtében a deviáns magatartás irányába sodródás jelenik meg. Az ideiglenes hatályú elhelyezés és a nevelésbe vétel vonatkozásában is ez a két korosztály érintett leginkább.

Hatósági tevékenységek, 2022

Az esetmenedzserek 2022-ben 1280 alkalommal láttak el különböző hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységet.

2022-ben 516 esetben tettek javaslatot hatósági megkeresésre, vagy a Szolgálat által kezdeményezett hatósági intézkedésre. Ez az érték a tavalyi évhez képest azonosságot mutat. Évek óta megfigyelhető tendencia, hogy a szeptembertől decemberig tartó időszakban drasztikusan megnő a jelzések száma, valamint a krízishelyzetek gyakorisága. Megfigyelhető, hogy a családok problémái egyre súlyosabbak és összetettebbek, aminek következtében sokirányú és intenzív beavatkozásra volt szükség.

Az elmúlt évben a jogerős hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma 197 fő volt, ebben nincs elmozdulás az előző évhez képest.

Védelembe vételre a 2022-es évben 82 gyermek esetében került sor, ez a 2021-es évhez képest enyhe csökkenést mutat, azonban tapasztalataik szerint az esetek egyre súlyosabbak és összetettebbek. A 82-es esetszámnál figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy a védelembe vételre tett javaslatok száma ennél jóval magasabb, azonban sok esetben a hatósági döntésre

hosszú hónapok, akár évek múlva kerül sor. Ez megnehezíti a családokkal végzett szociális segítő munkát, hiszen a szülő és a gyermek önkéntes alapon nem működik együtt a családsegítővel, a hatósági kötelezés pedig késik.

A javaslatot megelőzően minden esetben esetmegbeszélőre és esetkonferenciákra került sor, melynek során, a jelzésben feltüntetett veszélyeztető körülményen kívül számos családon belüli megoldatlan, rejtett konfliktusok kerülnek felszínre.

A Coviddal összefüggő járványhelyzet lecsengésével ismét szép számmal érkeztek jelzések 50 óra feletti igazolatlan mulasztásról. Az esetek többségében nemcsak átmeneti zavarról van szó, hanem megfigyelhető, hogy a gyerekek hosszú hónapokra kerülnek ki az iskolaszisztémából. Ilyenkor a kortárscsoporttól való tartós elszigetelődés, ennek következtében a depresszió, valamint különböző függőségek kialakulásának a veszélye áll fenn.

Tapasztalataik szerint, ezen esetekben a szülő számára nem érték a gyermek oktatási rendszerben való bekapcsolódása és bennmaradása, nem éli meg potenciális perspektívaként a tanulás talaján való érvényesülést.

A védelembe vett gyermekek esetében a 2022-es évben is magas számot eredményezett a külön élő, elvált szülők között fennálló konfliktushelyzet, mely a gyermek külön élő szülőjével való kapcsolattartási gyakorlatában mutatott súlyos tüneteket. A veszélyeztetettséget a lojalitásválság, az érzelmi bántalmazás, a másik szülő elleni hangoltság okozza, mely a gyermekeknél pszichoszomatikus tünetekben mutatkozik meg. Ilyen esetekben a gyermekek érzelmileg sérülnek, hiszen mindkét szülőt szeretik és kötődnek hozzájuk. Az is látható, hogy a szülők gyakran eszközként használják fel gyermekeiket saját, vélt igazuk bizonyítására.

Az elmúlt évek statisztikai adatait figyelembe véve látható, hogy évről-évre növekszik a rendőrkapitányságtól, szabálysértést elkövető fiatalokról érkezett jelzések száma. Legtöbbször egyszeri botlások, kisebb lopások, meggondolatlan cselekedetek voltak, melyek az esetfeltárást követően egy-két esetben igényeltek csak hatósági intézkedés elindítását. Azonban a visszatérő eseteknél, a kábítószer fogyasztásával, terjesztésével, valamint garázdaság elkövetésével kapcsolatos esetekben védelembe vételi eljárás elindítására került sor. Itt minden esetben megvalósult a megelőző pártfogó felügyelővel való szoros együttműködés is.

A gyermek veszélyeztetettsége mutatható ki azokban az esetekben is, amikor a családban nincsenek világos értékek, minták, vagy azok nem a társadalmi normáknak megfelelőek. Nem elhanyagolható az sem, hogy a családoknál gyakori a stressz-, konfliktus-, problémakezelési minták hiánya, az érzelmi teherbíró képesség elégtelen volta. A gyermekek nem tudnak olyan szülői mintát elsajátítani, mely segítené őket a bevált megoldási stratégiáik felállításában.

Negatív irányú befolyásoló tényező továbbá, hogy az ellátásba kerülő családok egy része segélyből és/vagy a gyermekek után járó ellátásokból él, és a szociális problémák több generáción át fennállnak. A szülőktől gyermekeik felé megnyilvánuló érzelmi elhanyagolás a kortárscsoportok jelentőségét emeli, amely amennyiben negatív példa, sodródáshoz, önvészélyeztetéshez vezethet.

Nevelésbe vétel alatt a 2022-es évben 69 gyermekkel kapcsolatban végeztek családgondozást a kerületünkben élő szülővel. Továbbra is nehézséget okoz, hogy sok esetben a szülő elérhetetlen, vagy elköltözött más településre, azonban erről nem tájékoztatja az esetmenedzsert. Ilyenkor minimálisra csökken a szakellátásban lévő gyermek hazagondozási esélye, valamint a szülő-gyermek közötti kapcsolattartás megvalósulása. Sok esetben tapasztalják a szülői kompetencia hiányát, az abban való fejlődési szándék hosszútávú elutasítását, az együttműködés teljes hiányát. Folyamatosan nő azon gyermekek száma, akik esetében a gondozó-nevelő szülő súlyos egyéni intra-pszichés problémája, a betegségtudat teljes hiánya, a különélő szülő, gyermekét elutasító magatartása miatt került sor szakellátásba utalásra. Esetükben még a tágabb családi környezetben sem volt arra lehetőség, hogy elkerülhető legyen a családot helyettesítő intézmény kikerülése.

Családba fogadásra 2022-ben 37 esetben került sor, míg 2021-ban 15 alkalommal. A megemelkedett esetszám egyrészt pozitívan értékelhető, hiszen a veszélyeztetett gyermek közeli hozzátartozó háztartásában nevelkedhet tovább, másrészt azonban azt is jelzi, hogy növekedett a vérszerinti szülők átmeneti vagy tartós nevelési-gondozási alkalmatlansága. Harmadik személynél történő elhelyezésre tavaly 2 esetben került sor. Jellemzően a tágabb család vállalta a gyámi és gondozási teendőket. Kiskorú szülő nő esetében minden esetben az anyai nagyszülő vállalta az újszülött feletti gyámi teendőket a gyermeke nagykorúvá válásáig.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma is évről évre emelkedést mutat. A 2022-es évben kiemelkedően magas volt az azonnali intézkedést igénylő beavatkozások száma (40 eset). Az esetek hátterében a legtöbbször a szülő, gyermekét súlyosan veszélyeztető szenvedélybeteg magatartása, életvitele, a családi működés súlyos diszfunkcionalitása, a gyermek önmagát veszélyeztető, deviáns működése húzódott meg. Ezen esetekben a szakember az eset összes körülményeit figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a gyermek családban maradása olyan súlyos veszélyeztető tényező, mely azonnali intézkedést igényel. 2022-ben, néhány esetben veszélyeztető tényezőként jelent meg a gyermek önmagát súlyosan veszélyeztető magatartása, autoagresszív cselekedete (nagy mennyiségű alkoholfogyasztás, szülő irányába bántalmazás, életveszélyes helyzetek teremtése, prostitúció gyanúja.), mely azonnali intézkedést igényelt. Tavaly is előfordult, hogy a szülő önként kísérte be gyermekét a TEGYESZ Befogadó Otthonába, majd ezután indult el a hatósági intézkedés.

Utógondozásra a 2022-es évben 6 esetben került sor, melyben a gyermek családjába való visszailleszkedését segítették elő az esetmenedzserek. Egy esetben sem vált indokolttá a gyermek ismételt nevelésbe vétele.

A jelzőrendszer működése

Az észlelő és jelzőrendszer a család- és gyermekjóléti szolgálatok által működtetett együttműködési rendszer. Működését és működtetését a Gyvt. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet és a szakmai protokoll szabályozza. Célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében működteti az észlelő és jelzőrendszert, egyben elősegíti a nem állami szervek, a magánszemélyek részvételét a megelőző rendszerben, koordinálja a területben működő jelzőrendszer munkáját, valamint szakmai segítséget nyújt a szolgálat, a központ és a jelzőrendszeri tagok számára. A munkatevékenység célja a jelzőrendszer megerősítése, aktivizálása, szakmai segítségnyújtás biztosítása, jogszabályban meghatározott egyéb feladatok elvégzése. A jelzőrendszeri tagok a veszélyeztető tényezők észlelése esetén saját eszközeik segítségével törekednek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Amennyiben azt tapasztalják, hogy a gyermek családban történő egészséges fejlődése érdekében külső segítségre van szükség, jelzéssel élnek a család- és gyermekjóléti szolgálat felé, illetve hatósági intézkedést kezdeményeznek a probléma súlyosságának függvényében. (Bántalmazás és/vagy elhanyagolás esetén.)

2022-ben érkezett jelzések száma és megoszlása a jelzést tevő jelzőrendszeri tagok szerint:

	Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	A) és B) oszlopból a család-és gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma
		A	B	C
01	Egészségügyi Szolgáltató	65	3	1
02	Ebből (01-ből): védőnői jelzés	30	6	0
03	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	174	3	11
04	ebből (03-ból): család- és gyermekjóléti szolgálat	30	3	4
05	ebből (03-ból): család- és gyermekjóléti központ	144	0	6
06	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1	1	0
07	Átmeneti gondozást biztosítók	37	0	0
08	Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	0	0	0
09	Köznevelési intézmény	227	12	3
10	Rendőrség	126	2	2
11	Ügyészség, bíróság	30	0	1
12	Pártfogó felügyelői szolgálat	3	1	0
13	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	5	0	0
14	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	0	0	0
15	Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat	0	4	0
16	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	40	45	0
17	Önkormányzat, jegyző	9	0	0
18	Foglakoztatás-felügyeleti hatóság	0	0	0
19	Katasztrófavédelem	0	0	0
20	Közüzemi szolgáltatók	0	0	0
21	Gyermekjogi/ellátottjogi képviselő/betegjogi képviselő	1	0	0
22	Hivatásos gondnok	0	0	0
23	Javítóintézet	0	0	0
24	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	5	0	0
25	Állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	0	0	0

26	Büntetés-végrehajtási intézet, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő	0	78	0
	ÖSSZESEN (01;03;6-26 sorok összege)	725	71	18
27	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	593	0	18

2022-ben 725 db jelzést kaptak 593 igénybe vevőről. Ennek harmadát a közoktatási intézményektől kaptuk, egy ötödét más családsegítőtől, egy hatodát pedig a Rendőrségtől.

Az esetmegbeszélések, esetkonferenciák és esetkonzultációk összehívása az esetgazdák feladata. A jelzőrendszeri tagok kezdeményezhetik a megbeszélések bármelyik formájának az összehívását, de szakmai indoklásáról minden esetben az esetgazda dönt. Ezeken a megbeszéléseken a jelzőrendszeri felelős is jelen van, általában moderálja a megbeszéléseket. A megbeszélésekre minden jelzőrendszeri tag, aki érintett a problémában, meghívást kap. Itt van lehetőségük a tapasztalatokat megosztani, a jelenlegi helyzetet elemezni, a várható eredményeket meghatározni, és az eredményességhez vezető lépéseket megbeszélni, a feladatokat elosztani.

	Család és Gyermekjóléti Szolgálat Váradi utca telephely		Család és Gyermekjóléti Szolgálat Kelta utca telephely		Család- és Gyermekjóléti Központ	
	Alkalom	Érintett	Alkalom	Érintett	Alkalom	Érintett
Esetmegbeszélés	34	32	39	72	18	35
Esetkonferencia	32	32	39	72	18	35
Esetkonzultáció	81	102	62	147	42	56

A fentiekén túl 2022-ben 6 szakmaközi megbeszélésre került sor, ezek az alábbiak voltak:

- 2022. 03. 17-én a III. kerületbe érkezett ukrán menekültek ellátásával kapcsolatos segítő munka összehangolása.
- 2022. 03. 29-én a III. kerületi Óvodák, Köznevelési és Kulturális Főosztály, a Hintalovon alapítvány és az ÓCSTGYVK szakemberei cserélték ki tapasztalataikat.
- 2022. 05. 10-én a Zipernowsky Általános Iskola pedagógusai és az ÓCSTGYVK szakemberei konzultáltak egymással.
- 2022. 06. 23-án a Tankerület, a Gyámhivatal, az Önkormányzat és az ÓCSTGYVK munkatársai között történt szakmai tanácskozás.
- 2022. 10. 17-én az Észak-Budapesti Tankerületi Központ és az ÓCSTGYVK együttműködéséről.
- 2022. 11. 15-én a III. kerületi Gyámhivatal és az ÓCSTGYVK vezetői részvételével szakmai egyeztetés.

2022. február 21-én került sor az éves jelzőrendszeri tanácskozásra.

A jelzőrendszeri intézkedési terv egyik fontos része a jelzőrendszer működésének értékelése. Ehhez írásban kérték a jelzőrendszeri tagok beszámolóját a 2022-es év működéséről.

Az Intézmény speciális szolgáltatásainak köre

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ 2022-ben is maradéktalanul biztosította az 1997. évi XXXI. tv-ben felsorolt speciális szolgáltatásokat. A jogszabályi rendelkezésnek megfelelően a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, valamint veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a család- és gyermekjóléti központ a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében:

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jelzőrendszeri koordinációt szervez és működtet, továbbá
- jogi tanácsadást,
- pszichológiai és pszichiátriai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- mediációs szolgáltatást
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít szolgáltatási körében, valamint
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot működtet,
- a fentiekben túl egyéb speciális tanácsadást: közösségi fodrászatot biztosít.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

Az intézményben 2022-ben is 4 esetmenedzser és 1 családsegítő működtette a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot. Az Intézmény munkatársai a feladatot időszakos váltásban látták el, a nyitvatartási időn túl hívható telefonszámon.

A 2022-es évben a telefonszámra 10 hívás érkezett be, ez a viszonylag alacsony szám azt mutatja, hogy még mindig kevesen élnek ezzel a lehetőséggel. A hívások többsége információk kérésére korlátozódott. Hat esetben a beérkezett információ miatt jelzési kötelezettséggel kellett élni. Olyan krízishelyzettel nem találkoztak, mely azonnali intézkedés szükségességét vetette volna fel.

Szociális diagnózis

A feladatellátási kötelezettség szerint egy esetmenedzser felelős a szociális diagnózisok elkészítéséért. Feladata az egyén, illetve a család szociális helyzetének felmérése, a szükségleteik kapcsán jelentkező esetleges hiányok megállapítása, valamint az adekvát segítő szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítása. 2022-ben összesen 3 szociális diagnózis készült.

A Mentálhigiénés Csoport által biztosított szolgáltatások

A Mentálhigiénés Csoport célja a kerületünkben élő, segítségre szoruló igénybe vevők (felnőttek, gyermekek) speciális, mentálhigiénés szolgáltatások biztosításával való segítése.

A csoport által biztosított szolgáltatások:

- pszichológiai tanácsadás
- mediáció

- kapcsolattartási ügyelet
- családi- és párkonzultáció
- felnőtt pszichiátriai kezelés
- fogyatékoságügyi tanácsadás
- munkavállalási- és pályaválasztási tanácsadás
- menekültügyi koordináció.

Pszichológiai tanácsadás

2022-ben a pszichológiai tanácsadást igénybe vevők és a tanácsadási alkalmak száma is emelkedett: 202 fő, 1129 alkalommal vette igénybe ezt a szolgáltatást. Az egyre növekvő megterhelést enyhítette, hogy évközben újabb pszichológus felvételére volt lehetőségük

A felnőttek 80 %-a nő volt, 20%-a férfi, a legtöbben a 35-49 éves korosztályból. A témák széles köre került elő: gyakori krízisállapotok életkortól függetlenül, gyereknevelési kérdések, pszichiátriai betegségek hatása a kliensre, hozzátartozóra; válás hatása a szülőre, gyerekekre, női családtag bántalmazása, gyerekbántalmazás; férfi érzelmi bántalmazása; gyermeknevelési nehézségek, párkapcsolati nehézségek, családon belül elszenvedett traumák tünetei, klinikai diagnózist igénylő tünetegyüttesek. Megjelennek öngyilkossági gondolatok, komplikált, nehezített gyászok: öngyilkosság miatti halál, covid miatt hozzátartozó elvesztése. Gyerek otthon ápolása miatti kimerülés, többféle krízisben megtartás, életvégi összegzés, halálra készülés, önismereti célok.

A gyermek, illetve tinédzser korú kliensek között a leggyakoribb problémák a szorongásos jellegű tünetek, illetve családon belüli bántalmazás voltak. A szorongás forrása a kiskorúak esetében gyakran családon belüli konfliktusok (válás, szülők veszekedése), családon belüli bántalmazás vagy iskolai beilleszkedési nehézségek, viselkedési problémák. Kamaszoknál erős hangulati ingadozás, autizmus gyanú, szülőkről való leszakadás és nehézségei, öngyilkossági gondolatok.

Több esetben irányították más intézménybe a vélhetően klinikai pszichés problémával, illetve tanulási zavarokkal küzdő fiataalt, felnőttet. Az ellátórendszer szűkös kapacitása miatt nem könnyű bejutni ezekbe az ellátásokba.

2022. nyarán pszichológus kollégával 13-15 éves kamasz lányoknak 6 alkalmas csoportot tartottak.

Mediáció

A mediáció olyan speciális konfliktuskezelői eljárás, melynek folyamán az egymással vitában álló felek, egyezség megkötése céljából, egy képzett, pártatlan, titoktartásra kötelezett közvetítőt kérnek fel, hogy közös megállapodásra juthassanak.

A mediáció megkezdése előtt a felek előkészítő konzultáción vesznek részt, melyen az elvárások és lehetőségek tisztázódnak. Így a felek lelkiileg és gondolatban felkészültebben érkezhettek a mediációra.

A felek motivációja nagymértékben befolyásolja a mediáció sikerességét. Az esetek nagy részében a mediáció megállapodással végződik. Amennyiben mégsem sikerül egyezségre jutniuk, a felek akkor is közelebb kerülhetnek a megoldáshoz, hiszen több információval rendelkeznek a megoldandó problémáról és mintát kapnak ahhoz, hogy hogyan lehet a vitákat konstruktívabb formában kezelni. Természetesen a vitának vannak olyan elmérgesedett szakaszai, ahol a probléma már nem oldható meg a közvetítés keretei között, hatósági beavatkozás szükséges.

A szolgáltatást a családsegítő/ezetmenedzser által delegált igénybe vevők vehetik igénybe, elsősorban annak érdekében, hogy a vitás válaszok, kapcsolattartások, nevelési gondok esetében a gyerekek minél kevésbé sérüljenek.

A 2022-es évben 2 fő, az Igazságügyi Minisztérium által akkreditált mediátor - egyéb munkája mellett - végzett az Intézményben közvetítői eljárást. A mediátoroknak továbbképzési kötelezettsége van, melynek eleget tettek.

2022-ben 25 felkérés érkezett mediációra, zömmel válási-kapcsolattartási esetek kapcsán. Összességében 129 alkalommal találkoztak a mediátorok 39 igénybe vevővel. Egy-egy mediációs alkalom átlagosan 2-3 órát vett igénybe, az előkészítő beszélgetések 1/2-1 órás időtartamúak voltak.

2022-es év tapasztalata az volt, hogy a mediációra érkező családok leginkább Belső-Óbudáról érkeztek, és legkevésbé Békásmegyerről.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet és az 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekvédelmi központok kötelezően nyújtandó speciális szolgáltatása. Az ügyelet biztosítja a gyermek(ek) és a kapcsolattartásra jogosult szülő/nagyszülő közötti békés, zavartalan találkozást, mely lehet felügyelt, felügyelet nélküli, vagy az elvitel jogával bíró. Minden esetben hatósági megkeresésre történik a felvétel. Igyekeznek a szülőket meggyőzni a gyermekvédelmi közvetítői eljárás szükségességéről, de ezt a lehetőséget ritkán veszik igénybe, mert mire a konfliktusuknak ebbe a szakaszába érnek, többnyire már nagyon elmérgesedett a viszony közöttük. Az alkalmak során szükség és igény szerint tanácsadással segítik az érintetteket.

A kapcsolattartási ügyeletet nyitvatartási időben biztosítja az Intézmény, melyet jellemzően óvoda, iskola utáni időpontokban vesznek igénybe a résztvevők. Az elmaradt kapcsolattartások pótlására következő héten ugyanabban az időben és időtartamban lehetőség van. Az egyes találkozások alkalmával a jelenlévők aláírásukkal igazolják megjelenésük és távozásuk idejét, az ott történtekről pedig rövid összefoglaló készül. A kapcsolattartásokról az ügyeltesek szükség szerint tájékoztatást adnak az elrendelő hatóságoknak, illetve, ha szükséges, javaslattal élnek a végzésben, ítéletben, határozatban foglaltak módosítására.

A felügyelt kapcsolattartásnál fontos, hogy a gyermek számára biztonságos és kedvező körülmények között kerüljön sor a találkozásra, ennek érdekében a kapcsolattartási ügyeleti szoba barátságos, különböző játékok, sporteszközök, könyvek, rajzolásra és alkotásra alkalmas tollak, festékek, papírok színesítik. A szobákon kívül az udvaron elhelyezett kosárlabda palánk, a meleg időszakban felállított trambulín és a két mozgatható futball kapu is a gyerekek igényeit szolgálja, melyeket szüleikkel közösen használhatnak.

2022-ben 58 fő, a tavalyihoz képest jelentősen megnövekedett számban, 364 alkalommal vett részt felügyelt kapcsolattartáson. A bíróságok egyre többször ideiglenes intézkedésként rendelik el kapcsolattartást, amíg ítélet nem születik. Az okok között szerepel korábbi családon belüli bántalmazás, a pert megelőző problémás kapcsolattartások, a nehezített válások utáni nagyszülői kapcsolattartások ellehetetlenülése, az egyik szülő kezeletlen pszichés problémái. Előfordul, hogy a szülők egyezsége alapján rendeli az intézményhez a hatóság a felügyelt kapcsolattartást.

Család- pár- és szülőkonzultáció

A szolgáltatás az igénybe vevő családokat abban segíti, hogy egymás szempontjait megismerhessék, kapcsolati elakadásukat, konfliktusaikat átbeszélhessék és megérthessék. Célja az, hogy jól működő dinamikus családi egyensúlyi helyzet alakuljon ki, melyben boldogabban élhetnek, fejlődhetnek a családtagok.

Mint az elmúlt években, 2022-ben is nagy igény mutatkozott erre a szolgáltatásunkra, melyet két, rész munkaidős kolléga látott el. 2022-ben összesen 19 családdal dolgoztak személyes

találkozás keretében. Megállapodást 59 fővel kötöttek, a háttérben 29 gyermek volt érintett a folyamatokban. Az év során 12 családdal zárták le az együttműködést.

Bár a szolgáltatásban részt vevők többnyire segítőik ajánlására érkeztek, egyre több pár, család kérte önkéntesen speciális szolgáltatásukat.

A 2022-ben családkonzultáción részt vevő családok között ismét jelentős volt a kamaszkorhoz kapcsolódó családi működésbeli egyensúlyvesztés. A leválással, felelősség vállalással és a kontroll funkciók átalakulásával kapcsolatos kihívásokkal nehezebb a megküzdés azon családokban, ahol a szülők kamaszkorában is nehézségekkel kellett szembe nézni, illetve ott ahol a szülői együttműködés, kommunikáció zavara fennáll.

Felnőtt pszichiátriai támogatás

A rendelés heti 4 órában, hétfőn zajlik, esetenként 45-50 perces ülésekkel, előjegyzés alapján. A páciensek körülbelül fele-fele arányban családsegítő vagy más szakszolgálatos kolléga által küldöttek (közülük 4-en védelemben vétel kapcsán kötelezettek) ill. önként jelentkezők voltak. 2022-ben 36 fő vette igénybe a szolgáltatást, főként a középkorú (35-49) korosztályból.

A problematikától függően gyógyszeres kezelés és szupportív betegvezetés vagy analitikusan orientált terápia kombinálása, vagy „csak” tanácsadás vagy pszichoedukáció zajlik a pszichiátriai és pszichoterápiás szakma előírásai és etikája szerint, azzal a páciensek felé is nyílt specifikummal, hogy ügyeiket szükség esetén az ügyében érintett másik kollégával átbeszéljük. Ez a fajta teamben dolgozás az itteni munka egyik legfontosabb lehetősége is egyben; emellett előnye sokak számára, hogy a hagyományos egészségügy keretein kívül folyik, ezért kevésbé stigmatizáló, esetleg jobban elérhető hiányzó érvényes betegbiztosítás nélkül is.

Tünetileg a hangulati és szorongásos zavarok vezetnek (depresszió, bipoláris, pánik, fóbia), de szenvedélybetegség és evészavar is megjelenik. Általánosságban igaz, hogy egyre gyakoribb a súlyosabb patológia, főként a személyiségzavar megjelenése.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A fogyatékoságügyi tanácsadói tevékenység, mint új szolgáltatás a Szociális törvényben és a Gyermekvédelmi törvényben nevesítésre került 2022. január 1-jei hatállyal. Az új szabályok értelmében országos hálózat keretében, az emberi erőforrások minisztere által kijelölt család- és gyermekjóléti központokban nyújtják a szolgáltatást a fogyatékoságügyi tanácsadók. Mint kijelölt központ, az Intézmény széleskörű szolgáltatásai a fogyatékoságügyi tanácsadással egészültek ki.

Négy tanácsadóval, heti 20 órában működtetik a szolgáltatást.

Napi szinten olvassák és figyelik az IKOP (Információs és Koordinációs Pontok) levelező listát, a hálózati együttműködés ezen keresztül valósul meg.

Hivatalos kapcsolatfelvétel történt:

- Autisták Országos Szövetsége: Kővári Edit elnök és Rumi Edina
- Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége: Dr. Nagy Sándor elnök
- Értelmi Fogyatékosággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége: (ÉFOÉSZ) Ipacs Dávid
- Kézen Fogva Alapítvány: Pordán Ákos
- Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ): Szakály József titkár
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ): Ormódi Róbert elnök

További kapcsolatfelvételek:

Vakvezető Kutya Kiképző Központ, egy későbbi családsegítő nyári tábori érzékenyítés megszervezése céljából, és a Hiperaktív Sport Egyesület, ahol hiperaktív és autista gyermekek

tanulhatnak vívni, készülhetnek az integrált versenyekre és kirándulhatnak, közösségbe szerveződhetnek.

27 szakmai rendezvényen képviseltették magukat, így személyes jó kapcsolatokat tudtak kialakítani országos és helyi szintű szakmai szervezetekkel. Különösen a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel tartottak fenn szoros együttműködést, a fogyatékosságügyi tanácsadás rendszerének kidolgozása kapcsán.

A 2022. évben a szolgáltatást felkereső ügyfelek száma 108 fő volt, fogyatékossági típusok szerint, százalékos arányban:

- megváltozott munkaképességű 20%
- látássérült 7%
- pszichoszociális fogyatékos 30%
- hallássérült 8%
- mozgássérült 8%
- autista 13%
- halmozottan fogyatékos 14%.

Munka, - és pályaválasztási tanácsadás

A 2022-es évben összesen 92 fő, 609 alkalommal vette igénybe munka- és pályaválasztási tanácsadóik szolgáltatását, melyet 2 szakember lát el.

A szolgáltatások kiterjednek a személyre szabott álláskeresésre, piacképes fényképes önéletrajz és motivációs levél elkészítésére az adott munkakörnek megfelelően, álláskereső technikák ismertetésére, és természetesen a jelentkezéshez szükséges e-mail-ek küldésére, telefon- és internethasználatra, nyomtatásra. Nagyon sok igénybe vevőnek nincs Internet hozzáférése, így az álláskeresésben, de egyéb szolgáltatások igénybevételében is hátrányban vannak.

Az Intézményben professzionális munkavállalási tanácsadás folyik, amelynek része az érdekérvényesítő, kommunikációs, problémamegoldó képességek erősítése, emellett naprakész munkaerő-piaci, képzési információkat tudnak nyújtani. Támogatott képzéseket is keresnek és a jelentkezésben is támogatják az igénybe vevőket.

A munkavállalással kapcsolatos elakadás, önértékelési gondok, szorongás, gyász, veszteségélmények hozzájárulnak a munkavállalás és a munkában való megmaradás nehezítettségéhez. A segítő beszélgetés során felszínre hozzák azokat az érzéseket, problémákat, amelyek miatt megrekedt valahol az egyén.

Az óbudai jövedelempótló juttatásban részesülő 12 fővel havi, rendszeres kapcsolatot tartottak, támogatták őket mindennapi életvezetésükben, valamint a felmerülő szociális, mentális problémáikkal bevonták őket a családsegítésbe, pszichológusi-, pszichiáteri szakszolgáltatásba, valamint a napi megélhetésben segítő élelmiszeradomány osztásokba.

Háborús menekültekkel - oltalmazottakkal végzett segítő tevékenység

Az Ukrajnában zajló háború hatására több ezer menekült érkezett hazánkba. Egy részük Budapestre érkezett, és sokan a III. kerületben kértek segítséget.

2022-ben összesen 161 fő Ukrajnából érkező menekültet, 47 családot láttak el, belső Ukrajnából és Kárpátaljáról egyaránt. Ebből 92 fő felnőttet és 69 fő fiatalkorút és gyermeket. A menekültválság kezelésére egy csapatot hoztak létre. A családokkal rendszeres kapcsolatban álltak, őket változó mennyiségű és összetételű, napi ételkészlet, gyümölcs adományokból, havi rendszerességgel adománycsomaggal, óvodai, bölcsődei, lelki, mentális tanácsadással támogatták. Karácsonyra ételkészlet és vegyiárú csomagot biztosítottak számunkra.

Az intézményben napi ételkészlettel, kenyér, pékáru, zöldség, gyümölcs adománnyal tudtak segíteni a Magyar Ételkészletbankon keresztül, valamint a Magyar Vöröskereszttel működtek együtt. Tőlük havi rendszerességgel ételkészlet, vegyiárú csomagot kaptak a családok, valamint ruházatot, ágyneműt válogathattak. Együttműködtek továbbá a kerületi oktatási intézményekkel, a Máltai Szeretetszolgálattal, a Jezsuita Menekültszolgálattal, a Magyar Katolikus Karitással.

Albérleti támogatáshoz és vásárlási utalványhoz is sikerült juttatni a családokat egy fővárosi civil szervezetten keresztül. A Magyar-Japán Baráti Társaságtól, pedig egy hűtőszekrényt kaptak adományba, az ételkészlet adományok hűtésére.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése, így a potenciálisan veszélyeztetettnek tekinthető gyermekekkel,

fiatalokkal a kapcsolat felvétele és fenntartása. Ennek érdekében munkatársaik felkutatják az idejüket utcán, tereken töltő, céltalan, magatartásukkal saját testi, lelki, értelmi fejlődésüket veszélyeztető, kallódó, csellengő gyermekeket, fiatalokat, alternatívát kínálva számukra szabadidejük hasznos és produktív eltöltésére. A 1039 Budapest Víziorgona utca 7. szám alatti telephelyükön működő szolgáltatásuk célja, hogy a lézengő, motiválatlan, esetenként fizikailag vagy mentálisan veszélyeztetett fiatalokat bevonják a Reintegrációs Ifjúságnevelési Gócpont Ifjúsági közösségi Térben (RING) részükre szervezett tartalmas szabadidős programokba.

Két éve közös szakmai munkát végeznek, egymást kiegészítve az utcai és lakótelepi szociális munka és az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végző szakmai csoportok. A szakmai munka összevonásának két fontos szempontja volt: mindkét speciális gyermekjóléti szolgáltatás prevenciós jellege, valamint az azonos célcsoport. Itt is fontos kiemelni, hogy a feladatokhoz és az ellátottak köréhez szükséges szakemberek létszámának hiányával mindkét csoport folyamatosan küzd. Az utcai és lakótelepi szociális munkát 2022. év nagy részében 1 fő végezte, akinek munkáját az óvodai és iskolai szociális segítő külön erre szóló beosztás szerint minden munkanapon egy fővel kiegészítették mind az utcai és lakótelepi szociális munka feladatainak, mind a RING Ifjúsági Közösségi Térben történő prevenciós feladatok (főként csoportfoglalkozások) ellátásában. Ez, az amúgy is leterhelt óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végző munkatársak szakmai döntésen alapuló vállalása volt. 2022. évben az utcai és lakótelepi szociális munka keretében közterületen, valamint az Ifjúsági Közösségi Térben munkatársaik alapfeladatukon túl 25 csoportfoglalkozást tartottak összesen 100 óra időtartamban.

Vállalásaiknak megfelelően 2022. májusától az óvodai és iskolai szociális segítők részvételével megkezdtek a terepmunkát a kerület két helyszínén (Harrer Közösségi Park és Békás Sziti Skatepark) heti egy-egy délután. A RING Ifjúsági Közösségi Térben – a nyári időszaktól eltekintve – hétfőtől csütörtökig minden délután színes programokkal várták a gyermekeket. A tanítási szünetekben, valamint a tanítási időszakban az iskolák nyitvatartásához igazodóan, prevenciós szabadidős programokat, kirándulásokat, klubot és kreatív tevékenységet biztosítottak a fiatalok számára.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakemberekkel megvalósult közös munka segített abban, hogy a prevenció hangsúlyosabbá válhasson a fiatalokkal végzett segítői tevékenységben. A gyermekek a RING-ben intenzív és egyéni odafigyelésben részesültek, kollégáik egyéni és tematizált csoportos beszélgetés keretében támogatták őket megküzdési és alkalmazkodási stratégiájuk fejlődésében.

Az előző évek tapasztalatai szerint a legnagyobb érdeklődés 2022-ben is a külső, szabadidős, élményprogramokat kísérte, hiszen a kerületi hátrányos helyzetű családok csak nagyon nehezen tudják kigazdálkodni költségvetésükből mind az útiköltséget, mind a belépők díját. Nyári táboraikban is több Ifjúsági Közösségi Térbe járó gyermek vett részt.

Kórházi szociális munka

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Szent Margit Kórházzal kötött szerződést a kórházi szociális segítőmunka feladatainak ellátása érdekében, melynek keretében egy esetmenedzser osztott munkakörben, heti 10 órában a szülészeti, nőgyógyászati, újszülött- és fejlődés-neurológiai osztályán látja el tevékenységét.

Céljuk, hogy a válsághelyzetben lévő anyának, szülőnek és gyermekének segítséget nyújtsanak a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében, valamint a gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzéssel éljenek feléjük a további bántalmazás megakadályozása érdekében.

A 2022-es évben kórházi szociális segítő tevékenység keretében 70 esetben került sor intézkedésre. Ez hasonló a tavalyi 68-as tevékenységi számhoz. Az esetekben jellemzően a

problémák halmozottan fordultak elő. A jelzőrendszeri megkereséseknek köszönhetően, már a veszélyeztetés kezdeti szakaszában kezdődhetett meg a szociális segítő munka, így sok esetben elkerülhetővé vált a hatósági intézkedés elrendelése. Az elmúlt évben nagyobb hangsúly került a preventív munkára is.

Jogi tanácsadás

A tanácsadást 2022-ben Óbuda mellett már Békásmegyer teljes lakossága is a lakhelyéhez közeli szolgáltatási helyszínen tudta igénybe venni.

A Kelta utcai telephelyükön keddenként, a Víziorgona u. 10-ben található telephelyükön csütörtökönként, összesen hetente 10 órában, a Váradi utcai székhelyükön pedig heti két alkalommal, egy délelőtti és egy délutáni időszámban tudták fogadni az ügyfeleket.

A szolgáltatás tanácsadás jellegű, abban segíti a szolgáltatást igénybe vevőket, hogy eligazodjanak a fennálló problémáik jogi vonatkozásainak tekintetében, illetve tájékoztatást ad a jogi problémák lehetséges megoldásairól, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről. A tanácsadás révén az ügyfél megfelelő felkészültséget szerezhet ahhoz, hogy saját ügyében eljárjon, s önmagát sikerrel képviselhesse akár a bíróság, akár a közigazgatási szervek előtt, illetve tájékoztatást kaphat arról, hová és milyen feltételekkel fordulhat térítésmentes ügyvédi képviselőért.

A jogi tanácsadás igénybevétele előjegyzés után volt lehetséges, 2022-ben a jogászok 255 főnek nyújtottak tanácsadást 298 alkalommal.

Az ügyfelek által hozott jogi problémákat típus szerinti megoszlásban vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az ügyfelek részéről a hivatalos iratok értelmezése és a fellebbezésekhez történő segítségnyújtás mellett a házasság felbontása és szülői felügyelet, valamint járulékos kérdései rendezése, élettársi viszony, öröklési joggal, hagyatéki eljárással kapcsolatban, valamint végrehajtási és munkajogi ügyekben mutatkozott a legtöbb igény a jogi segítségnyújtásra.

A szolgáltatást igénybe vevők többségében egy alkalommal fordultak szakemberükhöz, azonban volt számos olyan eset is, ahol összetettebb problémával, vagy valamilyen folyamatban lévő eljárással kapcsolatban kértek segítséget, ami több találkozási alkalmat igényelt.

A jogászok ezen kívül számos alkalommal nyújtottak segítséget segítő szakembereik számára eseteik jogi vonatkozásaival kapcsolatban, illetve folyamatosan figyelték az intézményi tevékenységet érintő jogszabályok változását, melyről tájékoztatták a segítőket.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Az óvodai és iskolai szociális segítők konkrét feladatait a 1998. évi XXXI. törvény 39.§. (3a) bekezdése, 40/A.§ (2) bekezdés a) pontja, az 15/1998. (IV.30) NM rendelet 25-26. §-a, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 2018. augusztus 15-én kiadott szakmai ajánlása, majd ezt követve és kiegészítve 2022. október 10-én a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által kiadott módszertani útmutatója szabályozza. (Az Oktatási Hivatal 2019.06.20-i lezárással útmutatót adott ki az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlathoz. Ez utóbbi szakmai iránymutatás még a mai napig hasznos segítség a köznevelési intézmények számára.)

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a szociális segítő munka eszközeivel nyújt támogatást a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjainak, valamint a köznevelési intézmény pedagógusainak, és az ott dolgozó más szakembereknek, mint a jelzőrendszer tagjainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítők alaptevékenységüket a köznevelési intézményekben végzik, ahol személyes jelenléttel, előre meghirdetett időpontokban rendszeresen biztosítják elérhetőségüket mind a gyermekek és szülők, mind a pedagógusok, illetve az iskolában tevékenykedő többi szakember számára. Amennyiben egy köznevelési intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst foglalkoztat, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítők a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel szerves együttműködésben látja el.

Munkatársaik a köznevelési intézményekben folyó gyermekvédelmi munka hatékonyabbá tétele érdekében törekednek arra, hogy az intézményekben ún. gyermekvédelmi team-ek jöjjenek létre. Ezek tagjai az adott intézményben dolgozó pedagógusok és szakemberek, akik megadott időszakonként áttekintik gyermekvédelmi szempontból az intézmény működését, fókuszban tartva a prevenciók lehetőségeit, valamint a veszélyeztetett gyermekek intézményen belül megvalósítható, a gyermekvédelmi alapellátással összehangolt támogatásának megvalósulását

A 2022. évben 10 fő szociális segítők és 1 fő (óvodai és iskolai szociális segítők tevékenység és utcai, lakótelepi szociális munka közös szakmai csoport) szakmai vezető alkotta a szakmai csoportot, azonban ez a létszám még mindig nagymértékben elmaradt a jogszabályban meghatározott, a szolgáltatásra előírt létszámnormától, amely szerint minden 1000 fő, területi köznevelésben tanuló gyermeknek, fiatalnak legalább 1 szociális segítőknek kell biztosítani a szolgáltatást. Ehelyett jelenleg átlag 2100 ellátott jut egy szociális segítőkre.

2022-ben óvodai és iskolai szociális segítők a területünkben működő 58 köznevelési intézményből 50-ben, azoknak 77 feladatellátási helyén, együttműködési megállapodás alapján végeztek aktív, segítők munkát személyes jelenléttel.

Az óvodai és iskolai szociális segítők egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végeznek, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat látnak el. Az elmúlt év során 5815 főt (2020. évben 1650 fő, 2021. évben 4051 főt) értek el tevékenységük keretében.

A köznevelési intézményekben megtartott prevenciók csoportfoglalkozások 2022-ben 232 (2020-ban 76, 2021-ben 96) alkalommal kerültek megszervezésre, főleg egy-egy iskolai osztály részére, de egyre nagyobb az igény szülők, pedagógusok részéről is. A legtöbb figyelmet ebben az évben az iskolai bullying és a pályaválasztással kapcsolatos témák kapták. Minden csoport- és közösségi foglalkozás alapos előkészületet igényelt, mivel a foglalkozások célját, tematikáját, mind az érintett pedagógusokkal, szülőkkel előzetesen ismertetni kellett, a foglalkozásokkal összefüggő adminisztrációs feladatok ellátása mellett.

Az óvodai és iskolai szociális segítők az év folyamán alapfeladataikon túl a Váradi utcai központban és a RING Ifjúsági Közösségi Térben, illetve az ehhez kapcsolódóan utcai és lakótelepi szociális munka keretében, a terület két játszótérén összesen 54 csoportfoglalkozást tartottak 160 órában.

b.) Gyermekek napközbeni ellátása - Óbudai Egyesített Bölcsődék

A bölcsődei szolgáltatás a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás része.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a bölcsődei ellátás,
- a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- az alternatív napközbeni ellátás.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségének eleget téve az Óbudai Egyesített Bölcsődék intézményhálózatának fenntartásával biztosítja törvény által előírt feladatát: a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítségét és korszerű étkeztetését.

Az intézmény az alapellátást a harmadik évüket betöltő gyermekek számára a bölcsődei gondozási nevelési év végéig biztosítja. Az óvodai nevelésre – akár testi vagy szellemi érettség alapján – még nem érett kisgyermekek számára – szülői kérésre és a házi gyermekorvos javaslatára – a negyedik életévük betöltését követő augusztus 31-ig biztosított az alapellátás. Bölcsődéink hatéves korig – szakértői bizottság szakvéleménye alapján – a sérült gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú gondozását is ellátják.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása az integrációt illetően bázis intézményként a Kerék bölcsődében minden csoportban biztosított, de a kerület többi bölcsődéjében is megtalálható az integráció. A III. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve, közösen segítik a gyermekek fejlesztését. A fenntartó önkormányzat ehhez külön státuszokat biztosít.

Személyi feltételek

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2017. január 1. napjával bevezette a bölcsődékben a dajka munkakört. A képesítési követelmények eléréséhez a jogalkotó az alábbi – többször módosított – határidőt szabta:

„176. § (3) A (2) bekezdés szerint bölcsődei dajka munkakörbe átsorolt személynek 2019. december 31-éig kell megfelelnie a 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.1. és 2.2. pontjában a bölcsődei dajka munkakörhöz megállapított képesítési követelménynek.

Az intézményben 2022-ben dajka munkakörben foglalkoztatottak valamennyien megfelelnek a képesítési követelménynek.

Jelenleg az intézmény a székhelyen és 9 telephelyen nyújt ellátást, összesen 996 férőhelyen, hétköznaponként reggel 6 és este 18 óra közötti nyitvatartási időn belül. A bölcsődék a kerület különböző pontjain, a lakosság által jól megközelíthető területeken helyezkednek el.

2018 szeptemberében pályázati felhívás jelent meg *„Bölcsődei fejlesztési program”* címen, melynek keretében a települési önkormányzat tulajdonában lévő bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatására nyílt lehetőség. A pályázat fő célja a bölcsődei férőhelybővítés. A szakmai előkészítő munka keretében több telephely megvizsgálásra került. Műszaki szempontból a leginkább felújításra szorult a Solymár Bölcsőde, amely alkalmas férőhelybővítésre is, így ennek az ingatlanak a fejlesztésével indult az Önkormányzat a pályázaton. Az épület 2 db csoportszobával (28 férőhellyel) és az ezt kiszolgáló helyiségekkel bővült. A konyhatechnológia átadása 2022. év elején, a bővítési munkálatok befejezése és az átadás a 2021-2022-es nevelési év második felében történt meg.

Nevelés, gondozás

Az intézmény valamennyi bölcsődéjében szakképzett kisgyermeknevelők, egységes szakmai elvek szerint végzik a kisgyermekek gondozását és nevelését, melynek során mindenkor a gyermekek érdekét tartják szem előtt. A beszoktatás fokozatosan, az anya/szülő részvételével és minden esetben az egyéni sajátosságok és igények figyelembevételével történik.

A bölcsődei ellátás fő feladatai az egészségvédelem, az egészséges életmódra nevelés, az

érzelmi fejlődés, a szocializáció segítése, valamint a megismerési folyamatok fejlődésének megsegítése. Az egészségtudatos nevelés mellett a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra való törekvés egyre nagyobb szerepet kap mindennapjainkban. Az Óbudai Egyesített Bölcsődék szakmai szemléletének alapkövei: biztonság, rendszeresség, egyéni bánásmód, mintanyújtás, kompetencia, motiválás, empátia, szeretetteljes gondozás-nevelés, nyitottság, és a szülőkkel való partnerség. A támogatás ott van a kisgyermeknevelő cselekedeteiben,

szaktudásában, minden szavában, érintésében, mosolyában.

Az intézmény szakmaiságának egyik fő iránya a biztonságérzetet nyújtó érzelmgazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfeledt, aktív játék örömeit, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreativitás további fejlődésére, élmény- és fantáziavilágának gazdagodására.

A napirend a gyermek jó szokásainak kialakulását segíti, a játékidő mellett az étkezések is meghatározott időben történnek. A szocializációt a derűs légkör biztosításával, az egyéni szükségletek kielégítésével, szeretetteljes kapcsolatok kialakításával érik el a kisgyermeknevelők. Vidám hangulatú, modern bútorokkal, korszerű játékokkal felszerelt, esztétikus berendezésű csoportszobák várják a kicsiket, továbbá a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődése érdekében nagy hangsúlyt fektetnek a szabad levegőn töltött, mozgásos tevékenységre, örömteli, szabad játék lehetőségének biztosítására is.

Étkeztetés

A kisgyermekes korszerű táplálása kiemelten fontos, hiszen az egészségvédelemmel és az egészséges életmódra neveléssel már kora gyermekkorban érdemes foglalkozni. Az egészséges életmódra nevelés a bölcsődei gondozás, nevelés során a *bölcsődei étkeztetésben* jelenik meg leginkább. Az Óbudai Egyesített Bölcsődék minden bölcsődéjében saját konyha üzemel, melyben a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével állítják elő az életkornak megfelelő egészséges ételeket, továbbá az ételallergiás gyermekek táplálását dietetikus segíti. Amennyiben a bölcsődébe jelentkező kisgyermeknél ételallergia, intolerancia áll fent, a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet „a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás – egészségügyi előírásokról” értelmében bölcsődei alapellátást a Szél Bölcsődében, illetve a Medgyessy Bölcsődében biztosított. Leggyakoribb diéták a következők: tejallergia, laktóz-intolerancia, szója allergia, tojás allergia, diófélék (különösen a földimogyoró) allergia, gluténmentes étrend, illetve ezek kombinációja: pl. tej-szója allergia; tej- tojás-földimogyoró-mustár-gluténmentes étrend; tej-tojás-allergia. A csecsemők, diétát igénylők számára külön étlap készül. Az összes főzőkonyha HACCP rendszer alapján működik, nagy figyelmet fordítanak a higiéniára, élelmiszerbiztonságra. A konyhai dolgozók rendszeres élelmiszerbiztonsági oktatásban részesülnek. A bölcsődében négyszeri étkezést biztosítanak a gyermekek számára, 2 főétkezés és 2 kísétkezést (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna). Minden főétkezésnek, bölcsődés gyermekek esetén egy kísétkezésnek (uzsonna) komplettnek kell lennie, így teljes értékű fehérjét tartalmaznak. A bölcsődei étkezés a napi energiaszükséglet

75%-át fedezi, amely 800-950 kcal-t jelent.

Az étrend összeállításánál arra törekszünk, hogy friss, változatos, egészséges, idénynek megfelelő legyen és a gyermekek minél több ételt ismerjenek meg. A szülők a gyermekük napi étkezését figyelemmel kísérhetik az átadóban elhelyezett étlapokon. Az étlapon feltüntetésre kerül a napi tápanyagérték (energia, zsír, fehérje, szénhidrát) cukor- és sótartalmat, ill. az allergén összetevőket. A bölcsődés gyermekekre jellemző, hogy viszonylag nagy a tápanyagigényük, főleg fehérje-és kalcium vonatkozásban. Fontos követelmény, hogy a főétkezések, illetve egy kísétkezés komplettek legyenek, egyaránt tartalmazzanak állati és növényi

eredetű fehérjét is. Reggelire házi krémet (pl: petrezselymes túrókrém, házi húskrém, házi májpástétom, brokkoli krém, tojáskrém, zöldségkrém) kapnak teljes kiőrlésű kenyerekkel. A gyermekek naponta többször fogyasztanak friss zöldséget, gyümölcsöt, mivel jó energia, magas C-vitamin és élelmi rostforrás. A zöldségfélék párolással, habarással készülnek, illetve rakott

formában hússal, tejjel, tejtermékkel kiegészítve. Húsok közül a sovány húsokat részesítjük előnyben, mivel ezek emészthetősége könnyebb. Halat, 10 élelmezési napban legalább egyszer kapnak a gyerekek, mivel a zsírsav összetétele nagyon jó. Az ételek csak kis mértékben kerülnek sózásra, kizárólag jódozott tengeri só felhasználásával a napi sómennyiséget (bölcsődés gyermekeknél 1,5 g lehet) betartásával. Ételtészítéshez friss és szárított fűszereket használnak. Tízórára gyümölcs, 100%-os gyümölcslé, cukor nélküli csipke, illetve hárs tea biztosított.

Sószoba

A gyermekek egészségvédelmét szem előtt tartva, a kerület minden bölcsődéjében igénybe vehető sószoba használata. A sószobákat a bölcsődei csoportok délelőttönként beosztás szerint napirendbe iktatva használják, de délután a bölcsődébe nem járó családok is élvezhetik azok jótékony hatását előzetes bejelentkezés alapján. A szolgáltatás biztosításával a kisgyermekek immunrendszerének erősítése a cél, miközben a gyermekek mozgásukat és kreativitásukat fejlesztő játékokkal játszhatnak.

Élő népzene

Az előre meghirdetett időpontokban 2011 óta folyamatosan zajló népszerű program, játékos foglalkozás keretében a gyermekek a magyar népzenevel ismerkedhetnek meg a népi hangszereken keresztül, amely nem csak szórakozás, hanem a korai zenei fejlődésgondozás a nevelésnek és a fejlesztésnek is egy új eszköze. A korai megfelelő zenei nevelés éppen olyan jelentőséggel bír, mint a beszédkészség fejlesztése a kisgyermek személyiségét illetően. A nyugodt, szeretetteljes légkörben a hangszerek megszólaltatása játékra, aktivitásra ösztönzi a gyermekeket, támogatja az

egészséges és harmonikus személyiség kibontakozását, a pozitív énkép kialakulását, és az alapvető készségek (beszéd) fejlődését. Havonta minden bölcsődébe eljut az élő népzene, de a bölcsődébe nem járó kisgyermekes családok is egyre nagyobb számban kíváncsiak rá. 2022-ben a 2021-es veszélyhelyzet miatti szüneteltetés után folytatódhatott a program a bölcsődékben.

Alapellátáson túli díjköteles szolgáltatások

Játszócsoporthat

Szolgáltatásként 1997 óta nagy sikerrel működik játszócsoporthat a családok elismerésével. Ebben a korban a szülővel való együttlét a legnagyobb örömforrás a gyermek számára, ugyanakkor a társakkal való együttjátsszás nyújtja az első közösségi élményt. Az úgynevezett délelőtti napköziben szakképzett kisgyermeknevelő háziasszony, várja a kicsiket és kísériöket. A 2022-es nevelési évben a Szerűskert Bölcsödében működött játszócsoporthat, itt félévstől a 3 éves gyermekekig mindenki megtalálja a neki való elfoglaltságot. A korosztálynak megfelelően berendezett, ingergazdag, ösztönző, tágas termekben lehet kűszni, mászni, szaladgálni, játszani, beszélgetni, énekelni és táncolni. Megismerkedhetnek különböző játék-eszközökkel, nagymozgást segítő, a finommozgást fejlesztő játékokkal. Tízóráira rostos ivólevet kapnak, utána következhet a sok játék és beszélgetés, az együttlét csúcsponthja pedig a közös ebéd, amikor a gyermekek együtt terítenek, és ebédelnek, megismerkednek a kultúrhigiéniai szokásokkal és szabályokkal.

Fő szempontok: az önkéntesség, a természetes anyagokkal, évszakokkal, ünnepekkel való ismerkedés, az ismeretnyújtás, a gyermek tevékeny részvételét kívánó, beszédre, cselekvésre készítő játék. Gyurma, színes papírok, festés kézzel, talppal, ecsettel, ragasztás, rajzolás, fűzés, olló használata. A tevékenységek közös öröme mellett fejlődik az érzékelés, észlelés, figyelem, gondolkodás, társakkal való kommunikáció, önismeret.

A prevenciós szolgáltatás célja, feladata

- növeli a család, mint érték elfogadását
- a szülő - gyermek interakciót segíti
- segítséget nyújt a szülői szerepvállalásban
- a szülői hatékonyságot fejleszt
- adaptív anyai mintákat nyújt, tanítja a kismamákat
- növeli a szülői felelősségérzetet
- mintanyújtással segíti a felnövekvő generáció egészségesebb szocializációját
- a jó szokások beépítésére törekszik
- segíti a kisgyermekes családokat a krízis megoldásokban
- segíti a deprivált családok társadalmi integrációját

Időszakos gyermekfelügyelet

Nagy népszerűségnek örvend az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás is, melynek keretében a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek szülei kérhetik szükség esetén – a kerület mindegyik bölcsődéjében – gyermekük alkalmi felügyeletét, naponta 8-16 óra között, térítés ellenében. A kisgyermekek érdekében, a bölcsődei beszoktatáshoz hasonlóan ebben az esetben is a szülővel történik a fokozatos beszoktatás. A gyermek mindig ugyanabba a csoportba, ugyanahhoz a kisgyermeknevelőhöz kerül. A szülő a szolgáltatás igénybevételekor arra vonatkozóan megállapodást köt a bölcsődével.

Szülő- csecsemő és kisgyermek konzultáció

A szolgáltatás neve: Szeretet-kapcsolat.

A szülő- csecsemő konzultáció, mint koragyermekkorai prevenciós és intervenciós módszer, egy tudományosan megalapozott metódus a pszichés és pszichoszomatikus megbetegedések – regulációs zavarok - gyógyítására, de legalábbis enyhítésére csecsemő és kisgyermekkorban. A koragyermekkorai viselkedésszabályozás problémái, a regulációs zavarok – excesszív sírás, krónikus nyugtalanság, alvászavarok, valamint táplálási, táplálkozási és gyarapodási zavarok

Ennek a komplex problémakörnek a megoldása (megelőzés, korai felismerés, illetve speciális, a kapcsolatra irányuló intervenció) speciális szakmai felkészültséget igényel.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben képzett szakemberek - a védőnőkkel, kisgyermeknevelőkkel közösen együttműködve - segítik a szülő kisgyermek kapcsolati, kötődési problémáit. A konzultáció egy folyamat, általában 10 alkalomból tevődik össze, mely alkalmanként 2-3 órát vesz igénybe. A konzultáció a Szél Bölcsődében vehető igénybe, előzetes, telefonos egyeztetés után.

Humánkineziológia, mint fejlesztő szolgáltatás

A humánkineziológia emberi mozgástant jelent.

A szolgáltatás a *Kerek Bölcsődében* vehető igénybe. Előzetes, telefonos bejelentkezés szükséges. Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben, az országban egyedülálló módon valósul meg a humánkineziológia, mint fejlesztő módszer. A terápia lényege a sérült gyermekek fizikai állapotának meghatározása és célzott fejlesztése. Cél, hogy minél több taktilis és kinezetikus inger érje a gyermeket. A terápia támogatja idegrendszerük és intelligenciájuk fejlődését, mozgáskoordinációjuk kialakulását. A foglalkozások egyénre szabottak és igazodnak a gyermek mozgásfejlődési szintjéhez.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben a humánkineziológia szolgáltatás keretén belül a szakember felméri a gyermekek mozgásállapotát, majd szükség esetén tanácsot ad, illetve célzott fejlesztést kezd meg. A fejlesztések célja, hogy a mozgásfejlődési lemaradást behozza a kisgyermek, továbbá ortopédiai korrekcióra is sor kerüljön. A fejlesztő foglalkozások során masszázsra, átmozgatásra, majd célzott mozgásfejlesztő feladatokra kerül sor játékos formában a kisgyermekek fejlettségi szintjének megfelelően. A szakember mindig egyénre szabottan és a stádiumhoz igazítja a foglalkozások feladatanyagát. A bölcsődébe járó SNI-s gyermekek részére ez a fejlesztés is ingyenes.

A bölcsődébe nem járó, nem megfelelő izomtónussal rendelkező családok térítés ellenében vehetik igénybe,

Együttműködés a társszakmákkal

Védőnői Szolgálat: A bölcsődei felvétel alkalmával a védőnők javaslattevők. Több bölcsődében meglátogatják a körzetükbe tartozó gyerekeket. Az elmúlt évben is több esetben éltek jelzéssel az intézmény felé, így tudtak a szociálisan rászoruló gyermekek számára bölcsődei elhelyezést biztosítani.

2022-ben a bölcsődei felvételhez szükséges védőnői javaslatokat a személyes kontaktus kerülése miatt nem tudtuk bekérni, de a védőnők elérhetőségei szerepeltek a jelentkezési lapokon, így kapcsolatba tudtunk lépni velük szükség esetén.

Óvodák: a kölcsönös együttműködés több területen megvalósul. A nyári zárás óvodákkal való összehangolásával a családok számára kívánjuk megkönnyíteni a gyermekek ellátását. a fokozatos zárás mellett az ügyelet biztosításával is segítünk. A bölcsődéből óvodába készülő gyermek szülei számára.

Intézményváltáskor több gyermek esetében szoktunk egyeztetni a gyermek óvodaérettségéről és a további lehetőségekről.

A szülők előzetes hozzájárulásával a kisgyermeknevelők a gyermekekkel átlátogathatnak a közeli óvodába.

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ: Az intézményvezető és a bölcsődevezetők a koordinátori értekezleteken meghívottként rendszeresen részt vesznek, a kapcsolattartás kölcsönös, a jelzések kétirányúak. 2022-ben is több esetben került sor esetmegbeszélésre bölcsődébe járó gyermekek kapcsán, illetve jelzőrendszeri tagként éltünk jelzési kötelezettségünkkel az intézmény felé, ehhez rendelkezünk a megfelelő nyomtatványokkal. Bölcsődei vélemény megírására is több alkalommal került sor a központ kérésére.

A Jó Pásztor Anyaotthon kérésére 5, a **Családok Átmeneti Otthonából** 4 gyermeket vettünk fel bölcsődéinkbe.

Óbudai Bölcsiszekért Alapítvány

Az Óbudai Bölcsiszekért Alapítvány, mint a bölcsődét támogató civil szervezet az elmúlt években kiadott négy lemezt Élő népzene a bölcsődében, Népi bölcsességek címmel, a negyedik CD kiadványunk a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán nyert összegből valósult meg.

Két korábban kiadott „Süssünk, süssünk valamit, azt is megmondjuk, hogy mit”, egészséges táplálkozásról szóló, bölcsis recepteket tartalmazó kiadványunk 2020-ban egy harmadik, reformételek receptjeit tartalmazó résszel bővült, illetve kiadtuk a „Gyermekszájra száll a szó” című gyermeki mondásokat tartalmazó füzetünket is. 2022-ben az Élő Népzene programunk a veszélyhelyzet után folytatódott.

c.) Gyermekek átmeneti gondozása

Családok Átmeneti Otthona

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások közé tartozik a gyermekek átmeneti gondozása, melyet kerületünk Családok Átmeneti Otthonában, illetve Gyermekek Átmeneti Otthonában nyújt.

A Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény. Az intézmény feladata a Gyvt. 51. § és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint az Nmr. rendelkezése szerint a krízishelyzetbe került gyermekek és szüleik számára átmeneti gondozás keretében ellátás biztosítása. Az Otthonban biztosított gyermekjóléti alapellátás legfőbb célja az otthontalanná vált szülők és gyermekeik, a családi krízis következtében védelmet kereső szülő és gyermeke, a szociális krízisbe került gyermekes családok számára átmeneti időre otthonoszerű elhelyezés biztosítása annak érdekében, hogy a gyermeket emiatt ne kelljen elválasztani szülőjétől. Az ÓCSTGYVK Víziorgona utca 7. szám alatti telephelyén 40, 10 Gyvt. 184. § (1) bekezdése alapján bejegyzett szolgáltatási helyén pedig 48 férőhely áll a rászorulóknak rendelkezésre.

A 2022-es évben 45 családnak – összesen 161 főnek - tudtak lakhatási és egyéb támogatást nyújtani. A fent hivatkozott családok összetétele szerint 69 felnőttből és 92 gyermekből állt.

2022-ben 27 új beköltöző család volt, 2 család tárgyévben második alkalommal költözött be az ismétlődő krízishelyzetükre tekintettel. Két éven belüli ismételt felvételre 4 család esetében került sor.

Otthonukban az átmeneti gondozás ideje maximum 12 hónap, ami további 6 hónappal, szükség esetén a tanév végéig meghosszabbítható. Azon családok, akik megbízhatóan önálló életvezetésre képesek a 10 szolgáltatási helyként nyilvántartott lakásba kerültek. Amennyiben a család ott is önállóan is megállta a helyét javaslattal éltek az Önkormányzat felé bérleti jogviszony biztosítására.

A 2022-es esztendő során a beköltöző családok összetételét tekintve az egyszülős családok és a kétszülős családok számaránya szinte kiegyenlített volt.

Családgondozás

Az Otthonban végzett szakmai munka rendkívül szerteágazó, a szakemberek folyamatos együttműködését, kooperációját követeli meg. Gyermekvédelmi alapellátó intézményként egyik legfontosabb feladatuk – a család egyben tartásán kívül –, hogy a gondozásukban lévő gyermekek egészséges testi, értelmi, érzelmi fejlődését biztosító szülői szokásokat, attitűdöket alakítsák ki, amelybe beletartoznak a csecsemőápolási, - táplálási tanácsok, a gyermekneveléssel kapcsolatos útmutatások, napirend kialakítása, az elfogadható és célravezető fegyelmezési módszerek.

A 2022-es évben 3 családot támogathattak önkormányzati lakáspályázaton, további 2 olyan család volt, aki önállóan indult sikeresen lakáspályázaton.

A 2022-ben 1 család, továbbá 2 gyermek szülő nélkül, az Intézmény Gyermek Átmeneti Otthonában került befogadásra a gondozási idő lejártát követően. A többi család vagy albérletbe, vagy másik családok átmeneti otthonába költözött ki. A 2022-es év folyamán egy gyermek sem került szakellátásba.

A Családok Átmeneti Otthonának partnerei

Az Önkormányzat támogatásával 2022-ben is lehetőség nyílt azon hagyomány folytatására, miszerint a bent lakó családok gyermekeinek személyre szabott ajándékkal kedveskedhettek, továbbá Szenteste napján hidegtállal is megvendégelhették őket. A családok e mellett tartós élelmiszer- és édességcsomagot és tisztítószerket is kaptak.

Szintén az Önkormányzat közbenjárásával több családnak is olyan tiszteletjegyet adhattak át, mely a Lumina Parkba szólt.

A tavalyi évben a már „hagyományos” támogatóik - SOROPTIMIST, Élelmiszerbank, METRO, Lidl, Vöröskereszt, Étel az Életért Alapítvány, a Faház Étterem mellett az Oriana KFT, az Adom Alapítvány, a Magyar Tenisz Szövetség, továbbá a lakosság széles köre csatlakozott.

Gyermekek Átmeneti Otthona

Az Otthonban az, a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó, teljes körű ellátást biztosító átmeneti gondozásban kell részesíteni. A Gyermek Átmeneti Otthonában az ellátás a szülő és a gyermek kérelmére vagy beleegyezésével nyújtható.

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban működő Gyermek Átmeneti Otthonának működési engedélye 12 férőhelyre szól. A gyermekek Óbuda-Békásmegyér közigazgatási területén élő családokból kerülnek ki, e mellett az intézmény együttműködési megállapodást kötött az I. kerületi, valamint a szentendrei önkormányzattal.

A gondozási tevékenység jellemzői

Az igénybe vevő szülők az Otthonnal 2022. január 1. és december 31. között 14 főre kötöttek új megállapodást. Összesen 23 ellátottuk volt az évben, 6 felnőtt és 17 gyermek.

2022. december 31-én férőhelyre várokozók nem voltak. Minden esetben azonnal tudták fogadni a rászoruló gyermeket.

2022. év során 12 gyermek hazakerült, mert a szülő kérte a gondozás megszüntetését, illetve nem kérte a lejáró megállapodás meghosszabbítását. Egy gyermek szakellátásba került. A gyermekük gondozásának megszűnésével 3 szülő is távozott az Otthonból 2022-ben.

Az Otthon 2022. évi ellátotti adatai, havonta:

- 2022. január: 11 fő ellátott ebből 8 gyermek
- 2022. február: 11 fő ellátott ebből 8 gyermek
- 2022. március: 11 fő ellátott ebből 8 gyermek
- 2022. április: 11 fő ellátott ebből 8 gyermek
- 2022. május: 13 fő ellátott ebből 10 gyermek
- 2022. június: 12 fő ellátott ebből 9 gyermek
- 2022. július: 10 fő ellátott ebből 7 gyermek
- 2022. augusztus: 14 fő ellátott ebből 10 gyermek
- 2022. szeptember: 14 fő ellátott ebből 11 gyermek
- 2022. október: 10 fő ellátott ebből 9 gyermek
- 2022. november: 13 fő ellátott ebből 11 gyermek
- 2022. december: 13 fő ellátott ebből 10 gyermek

d.) Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Védőnői Szolgálat, mint a jelzőrendszer tagja

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Védőnői Szolgálat, mint a jelzőrendszer tagja jelentős szerepet vállal a kerület gyermekvédelmi tevékenységében, így fontos, hogy a védőnők tevékenységét is bemutassuk.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a védőnői ellátásról. A védőnők több mint 100 éve kulcsszerepet töltenek be a nő,- anya, csecsemő-, gyermek-ifjúság és családvédelemben. A védőnői szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló megelőző tevékenységet, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzése érdekében egészségfejlesztést végez.

A védőnői ellátás mindenki számára ingyenesen hozzáférhető szolgáltatás. Két részből áll: területi védőnői és iskolai védőnői ellátásból.

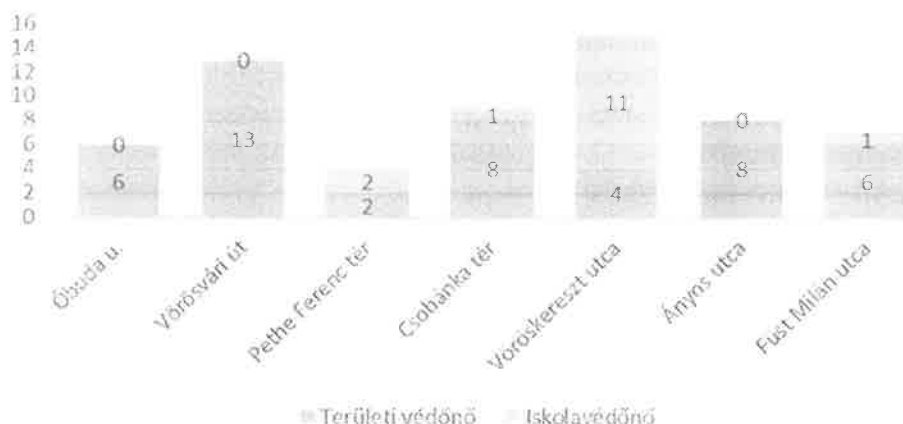
A védőnő tevékenységét egy földrajzilag meghatározott területen végzi a mindenkor érvényes utcajegyzék alapján.

A Szolgálat nyolc telephelyen: hét védőnői tanácsadóban és egy intézményvezetői székhelyen működik. Valamennyi tanácsadó akadálymentes, jól felszerelt, gyermekbarát környezetben, szoptatásra és pelenkázásra alkalmas terekkel, baba-sarokkal várják a családokat. A Vöröskereszt u. 9-11. szám alatti Védőnői Tanácsadóban a kerület iskolavédőnőinek helyet adó Iskolavédőnői Központ is megtalálható.

A telephelyeken az alapellátás keretében az ellátási területhez kötött tényleges védőnői ellátás, a Gyenes utcai Központban az intézményvezető és egy adminisztrátor segítségével az operatív tevékenység zajlik.

Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálat a 2022. évben 70 dolgozót foglalkoztatott, mely létszám 2021. évhez képest egy fővel emelkedett egy új területi védőnői körzet kialakítása miatt, amely a Vöröskereszt utcai Védőnői Tanácsadóban kapott helyet. A 2022. évben így a védőnői ellátás már 47 területi és 15 iskolavédőnői státusszal valósult meg, melyekben a főiskolai oklevéllel rendelkező védőnő szakdolgozók végezték egészségügyi tevékenységüket.

A STÁTUSZOK MEGOSZTLÁSA VÉDŐNŐI TANÁCSADÓK SZERINT A 2022. ÉVBEN

A védőnők feladata

A területi védőnők a legfontosabb életszakaszoknál – a gyermekvárásnál, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, a gyermekek óvodába, iskolába menetelnél vannak jelen a család életében. E mellett ellátják az óvodákban az egészségfejlesztési tevékenységet.

A területi védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel (III. kerületi bejelentett lakóhely, tartózkodási hely) rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. Ezen kívül a védőnő köteles a védőnői gondozás lehetőségét felajánlani a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személynek is, akiről tudomást szerez, és ellátása védőnői kompetenciájába tartozik. Ebben az esetben - a gondozásba vétel elfogadását követően - a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről. A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható. Munkáját a védőnői tanácsadóban, a családlátogatások alkalmával a családok otthonában, valamint a körzetéhez tartozó óvodákban végzi.

A területi védőnő feladatai:

- ✓ nővédelem,
- ✓ a várandós anyák gondozása,
- ✓ a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- ✓ a 0-6 éves korú gyermekek gondozása,
- ✓ az óvodákban a védőnői feladatok végzése,

- ✓ az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása.

Gondozott gyermekek/várandósok száma (2022. december 31.):

- várandósok száma: 605 fő
- 0-6 évesek: 6722 fő
- 7-16 éves okt. int. nem járó otthon gondozott: 2 fő
- oktatási intézménybe/intézményekbe beíratottak száma: 14.143 fő

A védőnő előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végez a hatályos jogszabályok szerint. A tanácsadóhoz tartozó területi védőnők szervezeten, külön időpontban végzik a körzetükhöz tartozók várandós és csecsemő tanácsadását és az önálló védőnői tanácsadásokat.

A gondozás során a védőnő tájékoztatja a családokat a gyermekek után járó juttatások rendszeréről, a rászoruló családokat pedig a további szociális juttatásokról, az önkormányzat által kínált lehetőségekről, valamint a segítségnyújtás egyéb formáiról. A védőnők tájékoztatják a családokat a kerületben működő civil szervezetek munkájáról, elérhetőségéről.

Több tanácsadóban szervezeten is megvalósul a szociálisan rászoruló családok számára történő ruhagyűjtés, emellett folyamatosan érkeznek hozzájuk játékok, könyvek, amit szintén a rászoruló családok számára, valamint a kerület anyaoththonai számára ajánlanak fel.

Az intézményünk védőnői a kerület több pontján, egyre nagyobb számú, csoportos egészségfejlesztési lehetőséget - a baba-mama klubokat, szülésre felkészítő foglalkozásokat, vagy a babamasszázs tanfolyamokat és baba-mama tornát – kínálnak a családok felé ingyenesen, melyeknek közösségépítő, közértérzet javító hatása is jelentős az év során.

A 2022 márciusától - a járványügyi korlátozások megszűnése után – újra indult az ÓKK-ban a Vörösvári úti védőnők által szervezett Baba-mama klub, melybe hetente várják a kisgyerekes családokat. Továbbra is zajlottak intézményünk szervezésében ugyanitt a baba-masszázs tanfolyamok. 2022 őszétől a San Marco utcai Baba-klub mellett a Pethe Ferenc téri védőnők részvételével a Kaszásdűlői és a Vöröskereszt utcai védőnők részvételével a Vöröskereszt utcai Baba-klubok is ismét elindultak.

Az intézmény honlapjának (www.obudaivedonok.hu) bővítésével a Digitális tanácsadás menüben olyan hasznos, hiteles forrásokból származó szakmai anyagokat, oktató videókat gyűjtöttünk össze, amelyek megtekintésével segíthetünk a szülőknek abban, hogy az otthonaikban – a szakemberek, pl. házi gyermekorvos, védőnő közvetlen jelenléte nélkül is – könnyebben eligazodjanak a gyermekek gondozásának számos területén – a várandósságtól az óvodás korú gyermekek ellátásig. A honlap a családok tájékoztatását segíti, emellett a védőnők napi prevenciós munkája során is hasznos. Így például a Védőnői szűrővizsgálatok menüben a korhoz kötött kötelező védőnői státuszvizsgálatok kérdőívei is letölthetőek. Az Információk között a családok számára megtalálhatók azok az oldalak, ahol a gyermekek után járó ellátásokról, önkormányzati segélyekről, orvosi ügyeletekről is tájékozódhatnak.

Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálat területi és iskolavédőnői az orosz – ukrán háború kezdete óta támogatják, segítik az Ukrajnából menekült várandós és kisgyermekes családokat. A menekültekkel kapcsolatban a Védőnői Szolgálat az alábbi feladatokat tudja biztosítani:

- kapcsolatfelvétel az önkormányzatokkal, menekülteket ellátó intézményekkel, civil/karitatív, illetve egyházi szervezetekkel, hogy a védőnői gondozási körbe tartozó menekültekről információt, adatokat kapjon a védőnő;
- a gyermekek és várandósok kikérdezésénél az esetleges fertőző betegség feltérképezése;
- tájékoztatás a védőoltásokról;
- ellátási szükséglet felmérése;
- akut, illetve krónikus betegségben szenvedő gyermekek, várandósok ellátási szükségletének felmérése, szükség esetén mielőbb háziorvosi/házi gyermekorvosi, szakorvosi vagy ügyeleti ellátásba irányítása; az előbbiekről elérhetőségeinek megadása;
- szükség esetén a várandósok szülészeti osztályra irányítása;
- várandósok és kisgyermekes menekültek számára védőnői krízis tanácsadás biztosítása.

A területileg illetékes védőnő – miután értesül a család itt tartózkodásáról – a befogadó család otthonában, vagy a szálláshelyen felkeresi a menekült családot és eseti ellátás keretében megkezdí a szükséges gondozást. A védőnő ilyenkor értesíti a körzetileg illetékes háziorvost, segíti a gyógyszerfelírást, egészségügyi ellátáshoz jutást, közben szoros kapcsolatot tart az önkormányzat, a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival és a civil szervezetekkel egyaránt, hogy a kellő információk, adományok mielőbb eljussanak az Óbudán elhelyezett menekült családokhoz.

Kerületi szinten hatékony együttműködés alakult ki minden szereplővel, amit jól mutatott, hogy az Óbudán született első menekült újszülött számára az önkormányzati intézmények, civil szervezetek és a lakosság által összegyűjtött adományokból rövid idő alatt minden rendelkezésre állt, amire a kórházból a Máltai Szeretetszolgálat által működtetett menekült szállásra hazaadták az újszülöttet.

A védőnők a látókörükbe került menekült családok igényei, a gyermekek kora, neme alapján a védőnői tanácsadókban is folyamatosan gyűjtik és juttatják el a szükséges adományokat egy-egy menekült szállásra, a gyűjtésben a védőnők körzetében élő kisgyermekes családok is nagyon sokat segítenek.

Az intézmény védőnői az elsők között csatlakoztak a Keleti pályaudvaron, majd a BOK csarnokban létrehozott „Gyermeksarok”-hoz, ahol elsősorban a gyermekekkel érkező menekülteknek igyekeztünk segíteni a csecsemők, gyermekek ellátásához szükséges eszközök (babakocsik, hordozókendők, pelenka, babaruha, stb.) adományok átadásában. Itt összesen 30 alkalommal, 35 védőnő vett részt a karitatív feladatokban.

Ezzel egyidőben munkatársaink a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett Piroska utca menekültszálló ügyeletébe is besegítettek 6 alkalommal 2022. április hónapban.

Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálatának védőnői önkéntesként a helyi civil szervezetek munkáját is segítették, így a Szent Erzsébet Karitászi Központ III. kerületi szervezetéhez csatlakozva a BOK-ban a Katolikus Karitásznál, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Piroska utcai menekültszállóján is vállaltak önkéntes szolgálatot. A BOK

csarnokban a Magyar Karitászi munkájához csatlakozva intézményünk védőnői 5 alkalommal segítettek a tartós élelmiszerek és egyéb adományok osztását.

A III. kerületben tartózkodó kisgyermekes menekült családok ellátásában, az adományok gyűjtésében is aktívan együttműködtek valamennyi kerületi önkormányzati és civil szervezettel. Hatékony összefogással sokat tudtak tenni az itt élő menekült családokért. Mindig a családok egyéni igényei, körülményei alapján keresték meg a legideálisabb megoldást. A kerületi gyermekorvosokkal együttműködve kiemelten fontos volt a menekült gyermekek – magyarországi védőoltási rend szerinti - védőoltásainak a beadása, pótlás, a megfelelő szakorvosi ellátáshoz való segítség is. Az iskolavédőnők – az iskolaorvosokkal közösen - a III. kerületi oktatási intézményekben lévő menekült gyermekek szűrővizsgálatát, egészségügyi ellátását végzik jelenleg is.

A közösségi média használatával az intézmény segíti a helyi kisgyermekes közösségeket, ezért az intézmény Facebook oldalán is rendszeresen tesznek közzé olyan szakmai ajánlásokat, cikkeket, amelyeket a kisgyermekes szülők számára hasznosnak tartunk. Itt az intézményi oldalon kívül kisebb zárt csoportjaik is vannak, ilyen például a Vöröske babaklub, Békásmegyer – Ófalu kismamái, a Kaszásdűlői baba-mama klub is, melyekhez az adott területen élő kisgyermekes családok csatlakozhatnak.

A Légzésfigyelő bérlés szolgáltatást az intézmény a 2022. évben – a veszélyhelyzet alatt is biztosította a családok számára, a készülékek a Gyenes utcai Védőnői Központban érhetők el. Jelenleg intézményünkönél összesen 30 db légzésfigyelő áll a rendelkezésükre.

A készülékeket a III. kerületi rászoruló családoknak egészségügyi indok alapján (pl. koraszülött, iker, egészségügyi probléma) lehet igényelni, melyet fél évre, ingyenes használatra biztosítunk a családok számára. A védőnők képezik a garanciát arra, hogy valóban rászorult családokhoz kerüljenek a készülékek.

Az Anyatejes táplálást támogató védőnői tanácsadás címen az intézmény védőnője, - aki egyben IBCLC laktációs tanácsadó – a 2022. évben online, illetve személyesen fogadta azokat

az édesanyákat, akiknek kérdésük, nehézségük van a szoptatással kapcsolatosan. A honlapon és a Facebook oldalon az év során több szakmai cikket jelentettek meg a témában.

A Védőnői Szolgálat szervezésében nagy sikerrel zajlanak a gyermeket váró párok körében Baba elsősegély foglalkozások a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet III. kerületi Kirendeltségének közreműködésével. A vírushelyzet javulását követően 2022. évben májustól tudta intézményünk újraindítani a pandémia előtti tematika szerinti oktatást, fokozottan ügyelve a higiénés szabályok betartására.

A nagy érdeklődés miatt májusban és júniusban havonta két alkalmat hirdettünk meg, az igényt a programra jól mutatja, hogy a meghirdetett időpontokra legtöbbször pár óra alatt beteltek a helyek, így minden

alkalommal telt ház mellett – alkalmanként 15 várandós/gyermekes pár, összesen 30-35 fővel – került sor a 2022. évi baba-elsősegély oktatásra.

A 2022. évben összesen 9 alkalommal, közel 300 fő részvételével zajlott a képzés.

A foglalkozás során a leendő vagy már gyakorló kisgyermekes szülők felkészülhetnek arra, hogy egy esetleges vészhelyzet esetén hogyan tudják elhárítani a közvetlen életveszélyt a mentők kiérkezéséig, valamint higgadtan és szakszerűen elsősegélyt tudjanak nyújtani a gyermekkorban leggyakrabban előforduló balesetek esetén.

Az ismeretek elsajátítása elméleti és gyakorlati oktatással (csecsemő és gyermek AMBU segítségével), szakképzett előadóval, a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet III. kerületi Kirendeltségének együttműködve valósul meg, az előadó Barabás Dénesné Jeanette, a Magyar Vöröskereszt munkatársa.

A program az ÓKK-ban, valamint a Békásmegyeri Községi Házban került megvalósításra a járványügyi szabályok szigorú betartása mellett.

Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálat a 2022. évben – két év kényszerű kihagyás után - ismét megrendezte az Anyatej Világnapja és a Szoptatás Világhete alkalmából a Kisgyermekes Családok Egészségnapját.

A hagyományainktól eltérően egy rendezvény helyett két külön helyszínen és időpontban vártuk az óbudai, illetve a békásmegyeri családokat, 2022. szeptember 30-án az Óbudai Kulturális Központban (Bp. III. San Marco u. 81.), 2022. október 11-én a Békásmegyeri Községi Házban (Bp. III. Csobánka tér 5.).

Mindkét rendezvényt Dr. Kiss László Óbuda-Békásmegyer polgármestere nyitotta meg, a programok egész délelőtt várták valamennyi kerületi várandóssal, 0-3 éves gyermekkel érkező anyukát, apukát és nagyszülőket. Az egészségnapon számos tartalmas programot, bemutatót, ingyenes szűrővizsgálatot és tanácsadást kínálunk majd az óbudai-békásmegyeri kisgyermekes családok számára. Újdonság volt a rendezvényeken, hogy a számos program mellett néhány programunkon, előadásunkra, tanácsadásokra egyénileg is lehetett regisztrálni egy online rendszer segítségével, amely során sokkal célzottabban, az egyéni igények szerint tudtak a családok a programok között válogatni.

Programok mindkét helyszínen:

- laktációs tanácsadás, konzultáció IBCLC laktációs tanácsadó védőnők segítségével, egyéni tanácsadás
- baba-elsősegély oktatás
- szülésre felkészítés: baba fürdetése, fogása, köldökcsonk ápolás, babakelengye – gyakorlati oktatás kezdő szülőknek, találkozás Schilling Krisztina kórházi védőnővel (Szent Margit Kórház)
- szülés utáni rehabilitáció: előadás és tornabemutató szétnyílt hasizom és császárheg kezelés témában
- babamasszázs-bemutató
- hordozási tanácsadás
- korai fejlesztő intézmények bemutatkozása, konzultációs lehetőség a Gézengúz Alapítvány, BHRG és az Óbudai Fejlesztőház szakembereivel
- egyéni mozgásfejlődési konzultáció a BHRG-vel

- bölcsődei beszoktatás, szolgáltatások: találkozás az Óbudai Egyesített Bölcsődék szakembereivel
- Hogyan lehetsz kiegyensúlyozottabb, boldogabb anyuka? Előadás az anya – burnoutról, a kiegész jeleiről
- egészségügyi szűrések a Szent Margit Rendelőintézetrel
- az Egészségfejlesztési Iroda programjai
- védőnői szűrések gyermekeknek (vérnyomás mérés, látás, színlátás, sztereolátás, hallás)
- EPIPEN használatának a megtanítása
- babakonyha, hozzátáplálási tanácsok
- bemutatók, tanácsadások

Az egészségnapok mindkét helyszínen nagy érdeklődés mellett zajlottak, a két rendezvényen közel 500 látogatót fogadtak a kerület védőnői.

Az iskolavédőnők preventív tevékenységüket a kerületi önkormányzati fenntartású és egyéb, pl. alapítványi oktatási intézményeiben végzik a 6-18 évesek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők körében, jogszabály szerint. Az iskolavédőnők a munkájuk során nagy hangsúlyt helyeznek az iskoláskorúak egészségfejlesztésére, melyekre a tanítási órák keretében, általában az osztályfőnöki órákon, biológia órákon, illetve iskolai egészségnapokon nyílik lehetőségük.

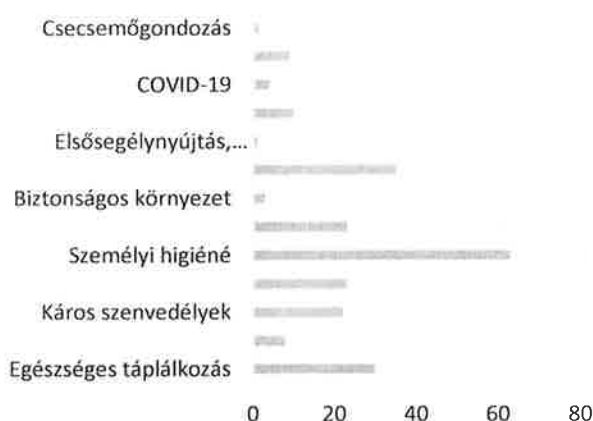

A koronavírus járvány után ismét több személyes részvétellel zajló egészségfejlesztő programra, iskolai egészségnapra nyílt lehetőség a tanórák keretein belül.

Az iskolai órákon kívül, tanítási időn kívül különböző szakkör alkalmával segítettek a tanulók iskolai versenyekre való felkészítését, elsősorban a kerületi táplálkozási vetélkedőre, csecsemőgondozási és elsősegély-nyújtási versenyekre.

Csoportos egészségnevelési alkalmak száma tanórán belül összesen: 212 alkalom
Összes résztvevő tanuló száma: 4131 tanuló
Csoportos egészségnevelési alkalmak száma tanórán kívül összesen: 22 alkalom
Összes résztvevő tanuló száma: 702 tanuló

Egészségfejlesztő előadások gyakorisága témakörök szerint a 2021/2022. tanévben

Az iskolavédőnök 2022. június 27. és augusztus 19. között is a gyermekek nyári napközis táborában láttak el egészségügyi ügyeletet két helyszínen, az Óbudai Nagy László Általános Iskola Zápor utcai telephelyén (1032 Budapest, Zápor utca 90.) és a Dr. Béres József Általános Iskola Keve-Kiserdő telephelyén (1039 Budapest, Királyok útja 178/e) 8 héten keresztül.

Az iskolavédőnök a táborozó gyermekek egészségügyi felügyelete mellett az Egészségfejlesztési Iroda munkatársaival együttműködve hetente tartottak egészségfejlesztési alkalmakat a személyi higiéné, kézmosás, helyes táplálkozás, elsősegélynyújtás témakörében, összesen 12 alkalommal. táborozása során is hangsúlyt helyeznek a gyermekek egészségének megőrzésére.

2022. decemberben – hasonlóan a korábbi évekhez évhez – az intézmény 450 000 Ft támogatásban részesült Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatától, mely segítségével a védőnők gondozási körébe tartozó, szociálisan rászoruló családok számára karácsonyi ajándécsomagokat állítottunk össze. A Védőnői Szolgálat dolgozói az önkormányzati támogatásból összesen 99 család számára - a családokban élő gyermekek száma alapján összesen 213 fő, ebből 3 fő várandós részére - tudtak karácsonyi csomagot eljuttatni – mosolyt, vidámságot csalva ezzel a gyermekek arcára az Ünnepek pillanataiban, mely a mostani pandémiás helyzetben még fontosabb volt a számukra.

Kapcsolat a jelzőrendszer tagjaival

A Védőnők a jelzőrendszer tagjaival és az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ munkatársaival folyamatos kapcsolatot tartanak fenn. Szükség esetén közösen gondozzák a veszélyeztetett családokat, esetmegbeszéléseken vesznek részt, vagy környezettanulmányt készítenek.

A védőnő, a gondozási tevékenysége során különböző szintereken kerül kapcsolatba a gyermekkel, eltérő rendszerességgel tartja a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival: így:

- A gyermek háziorvosokkal
- kórházi védőnővel
- Bölcsődékkal
- Óvodákkal
- Iskolákkal

- A jelzőrendszer más tagjaival (rendőrség, gyámügy, bíróság, átmeneti otthon)

A Védőnői Szolgálat a családok, gyermekek egészségének védelme érdekében folyamatos kapcsolatot tart fenn az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal, Óbudai Egyesített Bölcsődékkel, kerületi óvodákkal, Pedagógiai szakszolgálatokkal, az Észak-Budapesti Tankerülettel. Emellett a kerületi egészségügyi intézményekkel (alapellátás, Szent Margit Rendelőintézet, Szent Margit Kórház), a magán egészségügyi intézményekkel (Svábhegyi Gyermekgyógyintézet, Gézüngy Alapítvánnyal, BHRG), az Egészségfejlesztési Iroda munkatársaival és a kerületi civil szervezetekkel is folyamatos kapcsolatot tartanak fent. A III. kerületben működő intézmények, szervezet munkájának megismerését a védőnői rendezvényekre (Kisgyermekes Családok Egészségnapja, Baba-mama klubok, nyári táborok) és munkaértekezletre történő meghívásokkal segítik.

Együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal

A gyermekjóléti szolgálat tagjaival a területi és iskolai védőnő rendszeres kapcsolatot tart egy – egy közösen gondozott család kapcsán. A kapcsolat minkét oldalról kezdeményeződik.

A védőnők a családok gondozása során észlelt veszélyeztető tényezőket a „Jelzőlapon”, megadott szakmai szempontok alapján, intézményvezetői ellenőrzés után juttatják el az óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekjóléti Központhoz. A visszajelzés elmulasztásáról egyetlen esetben sem számoltak be a védőnők.

A 2022. évben a védőnők által tett jelzések száma a gyermekjóléti szolgálat felé összesen: 82 alkalom volt, mely a 2021. évhez képest jelentősen emelkedett (2021. évben 51 alkalom volt).

A jelzések formája szerint:

- jelzőrendszeri megbeszélés: 12 alkalom
- esetészlelő lapon: 52 alkalom
- telefonon (sürgős esetben): 18 alkalom

A jelzett esetek megosztása, jellegük szerint:

- anyagi: *8 alkalom*
- jogi: *1 alkalom*
- párkapcsolati: *8 alkalom*
- egészségügyi veszélyeztetettség: *6 alkalom*
- gyermekbántalmazás: *3 alkalom*
- gyermekelhanyagolás: *5 alkalom*
- várandós anya szociális válsághelyzetben (pl. titkolt terhesség): *7 alkalom*
- egyéb *4 alkalom*:
 - *Édesanya hirtelen tragikus halálesete miatt*
 - *Kiskorú várandós, családsegítő által korábban támogatott beköltözött család*
 - *Anya menekült a gyermekkel, válás, pszichológus bevonása. (Jelenleg szakértő kirendelése zajlik.)*
 - *Kiskorú várandós, Ideiglenes hatályú elhelyezés*

A jelzőlapok továbbítása a védőnői szolgálat központján keresztül levélben és elektronikus formában is megtörténik.

A tavalyi év során is számos esetben vettek részt a területi védőnők közös családlátogatáson a gyermekjóléti szolgálat munkatársával. Ezeket a közös családlátogatásokat nagyon hatékonyak ítélik a védőnők, hiszen általa közelebb hozza a két szakma – szociális és egészségügyi – értékrendszerét a veszélyeztetettség megítélése, mérlegelése során. Lehetőséget ad szükség esetén azonnali cselekvésre, közös álláspont kialakítására.

A védőnők válaszaik alapján többnyire az esetekhez kapcsolódóan, jó együttműködésről számoltak be a gyermekjóléti szolgálattal és a családsegítő szolgálattal való közös munka során. Különös szoros együttműködésről számolhatunk be a családok, gyermekek átmeneti otthona, anyaatthonok lakói és munkatársai és az intézményt ellátó védőnők között. Ez esetekben az intézményünk is konkrét segítséggel, folyamatos jelenléttel igyekszik a családok élethelyzetének javításában.

A védőnők több, gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzések vettek részt a 2022. évben:

- Hintalovon Alapítvány továbbképzés, online, személyes
- ÁSZER ülések
- KEF ülések

A családsegítő és a védőnő közötti egység hatékonyan, eredményesen szolgálja a gyermek érdekeit. Az év közben küldött utcajegyzékek, címlisták megkönnyítik a két intézmény közötti kommunikációt.

Az iskolavédőnők a szűrővizsgálatok során, az osztályfőnök, szaktanár jelzése alapján, illetve a szülő megkeresésére értesülnek a gyermek veszélyeztetettségéről. Szükség esetén jeleznek a tanuló gondozási körzetéhez tartozó területi védőnőnek, aki családlátogatás során bizonyosodik meg a probléma súlyosságáról. Munkájuk során a jelzőrendszer tagjai folyamatosan tájékoztatják egymást.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

2022. évben a felügyeleti szervek az Óbudai Egyesített Bölcsődék intézményeit, az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központot, valamint a Védőnői Szolgálatot ellenőrizték.

Az **Óbudai Egyesített Bölcsődék**re vonatkozó közegészségügyi, az ivóvíz-minőségi, a hulladékkal és nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízzel kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi vonatkozású követelmények, valamint a kémiai biztonságra és a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó jogszabályi előírások megfelelése kérdésében a szakfelügyeletet a *Budapest Főváros Kormányhivatala Budapest II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya* látja el. A tárgyévben a Csillaghegyi Makovecz, Kelta, Mókus, Szél és Viziorgona 1. bölcsődékben tartottak ellenőrzést.

A pest megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági, Állategészségügyi, Növény- és Talajvédelmi Főosztály, Vendéglátás Ellenőrzési Osztályától Czuprákné Dobó Zsuzsanna 3 bölcsődében tartott ellenőrzést, intézkedést igénylő hiányosságokat a Medgyessy bölcsődében írtak le (keverő csaptelep hiánya a húselőkészítőben). A NÉBIH 4 bölcsődében tartott főzőkonyha élelmiszer-higiéniai, biztonsági és minőségi szemlét, három bölcsőde „jó”, egy „közepes” minősítést kapott.

Belső ellenőrzés keretében 2022. évben a 2021. évi normatív állami hozzájárulások elszámolható mértékének és kötelező nyilvántartási rendszerének, valamint a bölcsődei alapellátáson túli igénybevételek dokumentálása, díjainak beszedése - különös figyelemmel a kerületi/nem kerületi eltérő díjakra - ellenőrzése történt meg.

2022 novemberében átfogó belső ellenőrzés volt az intézményben, melynek tárgya a gépjárműhasználat-útnyilvántartás vezetésének és a költségelszámolás szabályszerűsége volt.

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központnál a 2022. év során külső ellenőrzés nem volt.

Belső ellenőrzés keretében 2022. évben a 2021. évi család-és gyermekjóléti szolgálat, család-és gyermekjóléti központ, valamint a gyermekek és családok átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatok támogatása igénybevétele, elszámolásának, továbbá az igénybevevői nyilvántartás vezetésének ellenőrzése történt meg.

A **Védőnői Szolgálat** működési engedélye szerint a területi és iskolavédőnők szakmai tevékenységét, jogszabálynak való megfelelését a szakfelügyelő védőnő ellenőrzi.

Budapest Főváros Kormány Hivatala II. Kerületi Népegészségügyi Osztály képviselőjében Oláh Tímea vezető védőnő végzi az intézményben dolgozó védőnők szakfelügyeletét.

Országos munkaterv alapján elkészült munkatervi feladatok:

- A területi védőnő 2021. évi gyermekvédelmi feladatainak szakfelügyeleti vizsgálata véletlenszerűen kiválasztott egészségügyi dokumentáció vizsgálatával kapcsolatos adatok összesítése
- A területi védőnők által évente egyszer jelentendő adatok körének validálási vizsgálata 2021. évi adatok alapján
- 2021. évi demográfiai adatok gyűjtése, összesítése
- Területi védőnők 2022. 09.30. állapot szerinti várandósok létszámának igazolása valamennyi körzetben
- 2021. évi területi védőnői adatszolgáltatás validálás jelentése
- 2021/2022.évi iskolavédőnői jelenésének szakfelügyelete és Iskolavédőnők egyeztetett munkaterveinek szakfelügyeleti vizsgálata
- 2021. évi településsoros jelentések validálása szakfelügyeleti vizsgálata
- Kiemelt munkatervi feladat volt a 2019-2020-2021 évben csecsemőhalálozások, halvaszületések szakfelügyelete

Védőnői szakfelügyeletek számai 2022. évben:

- 63 esetben történt területi védőnő ellenőrzése, 2 esetben történt utóellenőrzés a hiányok pótlására.
- 42 esetben történt iskolavédőnő ellenőrzése, 1 esetben történt utóellenőrzés a hiányok pótlására
- 1 esetben történt panaszvizsgálás

A vezető védőnő szakmai látogatásai 2022. évben egyedi módon történt a területi védőnők esetében. Tanácsadási idejükben, mint megfigyelő vett részt a vezető védőnő, megfigyelve a védőnők gyakorlati tudását, kommunikációját, menetét, dokumentációk kitöltését, további látogatások megszervezésének menetét.

A szakfelügyelet megállapításai alapján a védőnők munkájukat szabályosan látják el, munkájukban elmarasztalás nem történt, intézkedés elrendelésére nem került sor.

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet (a továbbiakban: ESzCsM rendelet) 6/A. §-a alapján a védőnői tevékenység szakmai irányításának támogatására a területileg illetékes kórházakban foglalkoztatott kollegiális védőnői mentorok végzik. A 2022. évben megkezdte munkáját a kollegiális védőnői mentorrendszer.

Az ESzCsM rendelet 9. számú melléklet 2. pontja értelmében „Az Országos Kórházi Főigazgatóság szakmai irányítás támogatásával létrehozott kollegiális védőnői mentorrendszer

hatáskörébe tartozó védőnők kötelesek együttműködni az illetékes kollegiális védőnői mentorral.”

A III. kerületben Fazekas Anita megyei kollegiális védőnői mentorral kezdte meg a munkáját, a 2022. évben megismerte az intézmény működését, valamint az intézményben dolgozó védőnőket is, kölcsönösen jó együttműködés alakult ki.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések)

Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálat

Informatikai programok használata

- Védőnők Országos Informatikai Rendszerének kialakítása (VOIR)

Az NNK (Nemzeti Népegészségügyi Központ) által egy komplex, a gyermekellátásban dolgozók számára egységes védőnői program (VOIR) került kidolgozása, melynek bevezetése 2022. évben megtörtént. A védőnők oktatása – online körülmények között – a korábbi években zajlott. A területi védőnői munka során a védőnői adminisztráció jelenleg nem egységes.

A VOIR program bevezetésével további informatikai eszközök beszerzése válik szükségessé annak érdekében, hogy ne csupán a védőnői irodában, az adminisztratív munka végzése alatt, hanem a várandós, illetve csecsemő tanácsadások során is közvetlenül lehetőség nyíljon a program használatára. Nagy szükséges lenne a jelenleg használatban lévő, régi, elavult, lassú számítógépek cseréjére is, mely segítségével gördülékenyebb munkavégzés valósulhatna meg.

- Iskola-egészségügyi informatikai program (KRÉTA-IER)

Az iskolaorvosok és az iskolavédőnők által használt program bevezetésével a 2022. évben a KRÉTA-IER Iskola-egészségügyi moduljával a III. kerületben egy egységes, korszerű, adatvédelmi szempontból megbízható, a szülők, az iskolák és az egészségügyi dolgozók által is használható rendszer működése valósulhat meg, melynek feltétele a rendszer informatikai alapkövetelményeinek (internet, számítógép) folyamatos biztosítása valamennyi iskolában.

- Kommunikációs eszközök fejlesztése

Az iskolavédőnők mobiltelefonjai nagyon elavultak, sok esetben már nem működnek megfelelően. A munkájuk elvégzéséhez szükséges lenne 15 iskolavédőnő számára – a területi védőnőkhöz hasonlóan – új mobiltelefonok beszerzése.

Működési feltételek javítása

A Védőnői Szolgálat működési feltételeinek biztosításához a tanácsadók – rendeletben előírt – minimumfeltételeinek biztosítása mellett, a védőnők önálló tevékenységéhez szükséges kellékek, infrastruktúra folyamatos fejlesztésére törekszünk. A megfelelő mennyiségű és minőségű szűrőeszközök (hitelesített mérőműszerek) biztosítása, a jelentésekhez szükséges nyomtatványok beszerzése, az adatfeldolgozáshoz szükséges számítógépes park további fejlesztése egyaránt az intézményvezető feladata - a vonatkozó jogszabályok és az ÁNTSZ szakfelügyelet során javasolt változtatások szerint.

A védőnők munkakörülményeinek biztosítása, javítása, a tanácsadók balesetmentes, gyermekbarát berendezése, illetve modern prevenciós eszközök beszerzése fontos szempont a napi működés során.

Elsődleges hangsúly mind az ott dolgozók, mind a gondozott családok érdekében a védőnői tanácsadó épületek klimatizálása lenne, mely nagyban javítana a jelenlegi munkakörülményeken.

A 2023. évben is a védőnői tanácsadók működésének további javítása lenne a célunk. A Vörösvári út 88. szám alatti Védőnői Tanácsadó a kerület legnagyobb tanácsadója, ahol 11 területi védőnő végezi napi preventív munkáját. A védőnői tanácsadó jelenleg is zsúfolt, a várandós és csecsemő tanácsadó helyiségek folyamatos, egymást követő használata miatt egyéb, négy szemközti találkozásra alkalmas helység szinte alig áll a védőnők rendelkezésére.

A 2022. 12. 07-én elfogadott új egészségügyi törvény – 2020. évi C. törvény – alapján 2023. július 1-jétől az önkormányzatok helyett az állam gondoskodik a védőnői ellátásról.

Óbudai Egyesített Bölcsődék

Férőhelybővítés és konyhatechnológia modernizálása

Az új lakóparkok a kerületben valószínűleg több kisgyermekes családnak adnak otthont a jövőben, ezért várhatóan a belső óbudai részen az eddiginél több férőhelyre lehet igény. Ezzel egyidőben azt tapasztaltuk, hogy évről-évre egyre több a diétás étkeztetést igénylő kisgyermek. Ezért a Szél Bölcsödében, mint diétás tagintézményben folyamatban van a férőhelyek bővítésére és a konyhatechnológia modernizálására irányuló tervezés és a pályázati anyag összeállítása.

Bölcsőde udvarok

Bölcsődéink udvarainak biztonságosabbá tétele a talaj egyenetlensége miatt - amit általában a fák gyökereinek terjeszkedése és a rossz minőségű talaj okoz - és a füvesítés hatékony megoldására minden évben erőfeszítéseket teszünk.

A kisgyermeknevelők munkáját nagyban megkönnyítené az IT eszközök használata, ezek beszerzésére keressük az esetleges pályázati kiírásokat.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék célja a jövőben is az, hogy a bölcsődei ellátás olyan komplex formáját biztosítsa, amely szolgáltatásaival a kisgyermek magas színvonalú napközbeni ellátásán biztosítsa, és támaszt jelentsen a kerületben élő családoknak.

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ

Az intézmény 2023. évi céljai:

ssz.	Cél	Megvalósítási határidő	Tartalom
1	VEKOP projekt fenntartási idejen szociális fodrászat és szabadulósobás játékok megvalósítása.	2023.03.01	Szociális fodrászat, drogprevenciós és áldozatvédelmi szabadulósobás játékok megvalósítása a Víziorgona 10-ben.

	Krízis tartós élelmiszer csomagok elérésének 3 telephelyen való biztosítása.	2023.02.01	Mindhárom adományosztási telephelyen elérhető legyen a napi, a heti és a krízis tartós élelmiszerosztások biztosításai a rászorulóknak számára.
2	WELLBASED pályázat: interjú és tréning	2023.06.01	Kvantitatív és kvalitatív interjú és háztartásgazdálkodási tréning megvalósítása
3	Közösségi programok megvalósítása.	2023.08.31	60 új csoportfoglalkozás és 4 nyári tábor megvalósítása, 1100 munkaórán belül
4	Gyermekváró a Váradiuban.	2023.01.31	Plüss állatokkal, játékokkal cipőkkel és könyvekkel.
5	Adományosztáshoz kapcsolódó brand kialakítása, erősítése	folyamatos	Adományosztó- és asszisztens teamek, folyamatos intézményi tájékoztatás és új tartós élelmiszerosztások megvalósítása.
6	Péntek délutáni kapcsolattartási ügyelet (Központ-esetmenedzserek)	2023. szeptember 01.	A szolgáltatással lehetőséget kívánunk biztosítani a kapcsolattartása kötelezett és érintett szülők számára a péntek délutáni szülő-gyermek találkozásra.
7	Pszichológiai támogatás személyi feltételeinek javítása (GYÁO)	2023.06.30.	Folyamatosan jelen lévő részmunkaidős pszichológus munkatárs alkalmazása
8	Fogyatékosügy tanácsadás szélesebb körű megismertetése	2023. december 31.	Meglévő kapcsolatrendszer továbbépítése, szorosabb együttműködés a kerületi fogyatékosügy szervezeteivel valamint Budapest budai oldalán lévő családsegítő és gyermekjóléti központokkal.
9	Nyári tábor megrendezése (CSÁO)	2023.06.19-2023.08.26	A bent lakó gyermekek életkorának, érdeklődési körének megfelelő tábor szervezése.
10	A Kelta u. 7. épület állapotának javítása (CSÁO)	folyamatos	A felmerülő problémák jelzése a karbantartó, illetve a Vagyonkezelő felé.
11	Csoportok szervezése és megtartása (CSÁO)	folyamatos	A családoknál észlelt életvezetési nehézségekre, továbbá érdeklődési körükre reagálva.
12	Az óvodai és iskolai szociális segítők kötelező szakmai továbbképzése	2023.08.31.	15/1998. (IV.30.) NM rendelet 25.§. (6). bekezdés szerinti képzés elvégzése
13	RING - Húsvéti kézműves foglalkozás (2 alkalom)	2023. március-április	Húsvéti dekorációk készítése + beszélgetés a húsvétról, népszokásokról
14	Váradi u. - Húsvéti kézműves foglalkozás (2 alkalom)	2023. március-április	Húsvéti dekorációk készítése + beszélgetés a húsvétról, népszokásokról
15	Váradi u. - Kvíz, beszélgetés + kézműveskedés: kreatív újrahasznosítás.	2023. 04. 17.	Föld napjához (április 22.) kapcsolódó kvíz, beszélgetés + kreatív foglalkozás
16	Váradi u. - Anyák napjához kapcsolódó kézműves foglalkozás megvalósítása.	2023. 04. 24.	Anyák napjára egyedi ajándéktárgyak készítése
17	Váradi u. - Kirándulások az óbudai hegyekbe (3 alkalom)	2023. április - június	Váradi utcában van a találkozóponttól kiinduló szabadtéri, szabadidős foglalkozás

18	Váradi u. - Vendégbabák gyászfeldolgozó csoport (6 alkalom) megvalósítása.	2023. május-június	Születés környéki magzat, illetve újszülött veszteség feldolgozásának elősegítése
19	Váradi u. – „Sző, fon, nem takács” Kézműves Csoport (4 alkalom) megvalósítása.	2023. június-július	Nyári kézműves-foglalkozások lányoknak, makramé, csomózás, kumihimo karkötő)
20	Váradi u. - Nyári kézműves napközitábor megvalósítása.	2023. június	Az Igazgyöngy módszeren alapuló készségfejlesztő nyári napközitábor
21	RING - Nyári napközi élménytábor megvalósítása.	2023. július	Azokat a gyermekeket fogjuk várni ebbe a táborba, akik nem tudnak szüleikkel nyaralni, azokat mindennapos élményprogramokkal várjuk.
22	Váradi u. - Nyári bakancsos természetjáró napközitábor megvalósítása.	2023. augusztus	A természetjárás élményének megszerettetése. A Budai-hegység és a Pilis értékeinek megismerése.
23	Váradi u. - Gazdálkodj okosan...az időddel! (3 alkalom)	2023. szeptember-október	Tanulásmódszertan, időgazdálkodás
24	Váradi u. - Gyászfeldolgozó csoport megvalósítása (6 alkalom).	2023. október-november	A csoport célja, hogy az adott célcsoport mindennapi problémáinak megoldásaiban, múltbéli veszteségeiknek, gyászainak feldolgozásában adjon segítséget, támogatást és útmutatást egy támogatott önszorgító csoport keretében.
25	Váradi u. - Adventváró kézműves foglalkozás (2 alkalom)	2023. november	Ünnepre hangoló dekorációs tárgyak készítése
26	RING - Adventváró kézműves foglalkozás (2 alkalom)	2023. november	Ünnepre hangoló dekorációs tárgyak készítése
27	Váradi u. - Vár-Lak Kuckó (19 alkalom)	2023. március-december	Kézműves foglalkozások suli után.
28	Kelta utca telephely nyílászárócserejének 2. üteme.	2023.09.30.	Kelta utca telephely nyílászárócserejének 2. üteme
29	Kelta utcai telephely homlokzatának festése, hiányzó burkolatai elemek pótlása.	2023.09.30.	Kelta utcai telephely homlokzatának festése, hiányzó burkolatai elemek pótlása
30	Munkakörhöz kötött képzéseken való részvétel.	2023.06.30.	Lehetőség szerint kihelyezett képzéseken való részvétel biztosítása
31	Működési stabilitás biztosítása.	2023.12.31.	A meglevő kollégák megtartása, engedélyezett álláshelyek betöltése szakképzett munkatársakkal
32	Csapatépítés megvalósítása	2023.12.31.	Kollégák rekreációjának biztosítása (akár több alkalommal is)
33	A család –és gyermekjóléti szolgálat szakmai együttműködésének erősítése az ÓSZSZI-vel	2023.12.31.	Rendszeres szakmai megbeszélések a két intézmény között

34	Óvodai és iskolai segítség személyi feltételeinek javítása.	2023.12.31.	A szakmai csoport létszámának két fővel való bővítése.
35	Drogprevenációs társasjáték (táblajáték) fejlesztése.	2023. 12. 31.	A szabadulószooba arculatához és tematikájához illeszkedő játszható társasjáték előkészítése.
36	Kapcsolattartási ügyelet bővítése	2023. 12. 31.	Pénteki, munkaidő utáni kapcsolattartási ügyelet bevezetése.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

A jelenleg érvényben lévő bűnmegelőzési stratégia elsődleges célja a közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófia megfogalmazása, a stratégiai célok és prioritások kijelölése. Másodlagos cél, hogy a koncepció megfelelő keretet nyújtson a széleskörű összefogásra, a közös feladatok eredményes ellátására. Specifikus feladatként tartalmazza a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzését, illetve csökkentését.

Gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, csökkentése

Alapvető törekvés ezen generáció célirányos preventív nevelésével a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése, a már „megtévedt” gyermek helyes irányba terelése, az ehhez szükséges szakmai, személyi és intézményi igény biztosítása.

A gyermek- és ifjúságvédelem nem képzelhető el a rendőrség, a gyámügy, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a védőnői hálózat, valamint az oktatási intézmények ifjúságvédelmi szakembereivel folytatott együttműködés nélkül. Az együttműködés eredményeként nem csak a megelőzésben érhető el jó eredmény, hanem kevesebb ilyen jellegű cselekmény marad rejtve. A kerületi Rendőrkapitányságon az Iskola Rendőre program, Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadói program, valamint az Ovi-Zsaru program működik aktívan.

Mint az ország közel 3000 iskolájában, úgy kerületünkben is működik az ún. „iskola rendőre” program, melynek lényege, hogy a pedagógusok, szülők nem közvetlenül a rendőrséghez, hanem egy, az iskolával folyamatosan kapcsolatban álló rendőrhöz fordulhatnak kéréseikkel, kérdéseikkel.

A program keretében az intézményekkel egy-egy rendőr áll napi kapcsolatban, aki részt vesz az osztályfőnöki órákon. Feladata többek között a közlekedésbiztonság és a bűnmegelőzés oktatása. A tanév során az iskola rendőre rendszeres kapcsolatot tart az iskola nevelőivel, diákjaival, a szülőkkel, részt vesz a jelentősebb iskolai rendezvényeken. A programon belül oktatási tematika került kidolgozásra – külön alsó és felső tagozatos gyermekek részére –, amelynek segítségével az iskolarendőrök a gyermek életkorának megfelelő előadásokat tartanak a különböző – a gyermekeket érintő – bűn- és a balesetek megelőzésének témakörében. Fentieken túlmenően, azon iskolák számára, amelyek nem vesznek részt az „iskola rendőre” programban az őket érintő témakörökben (kábitószer fogyasztás, internet veszélyei) a rendőrség által, előadások megtartására kerül sor.

2022. évben a rendőrségnek újra megnyílt a lehetősége jelenléti bűnmegelőzési tevékenység végzésére, és a kerületi iskolák a nyári táboroztatás során is újra számíthattak a rendőrség segítségére, akik részvételükkel nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a kerületi gyermekek tartalmasan tölthessék a nyári szünetet.

A járványhelyzet elmúltával újraindult a - kifejezetten a középiskolás korosztályt megcélzó - „Szabadulás a FOGDÁBÓL” címet viselő szabaduló szoba a rendőrség épületében.

Kerületi szinten megvalósítandó beavatkozási területek

- megelőző vagyónvédelem,
- hasznos szabadidő-eltöltés,
- konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése,
- szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol- és drogrevenió,
- a média és az internet veszélyei.

A célok megvalósításának eszközei, a gyermek- és fiatalkorúak részére szórólapok, beadványok eljuttatása a kerületi oktatási intézményekbe. Az írott és elektronikus sajtóban, helyi TV-ben való megjelenéseink alkalmával nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a fiatalok is részesüljenek bűnmegelőzési tanácsokban, ajánlásokban.

A kerületi rendőrkapitányság körzeti megbízotti alosztály beosztottjai, a Család-és Gyermekegészségi Szolgálat, és a Gyámhivatali előadó, fél évente egy alkalommal közös ellenőrzést tartanak az iskolakerülő gyermekek, a fiatalkorúak kiszűrése érdekében a csoportképző és a fiatalok által látogatott helyszíneken, közterületeken.

„A szülők és családok a rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” c. programtervben meghatározottak alapján rendhagyó szülői értekezleteket kell tartani a programban résztvevő iskolák felső tagozatos osztályaiban, illetve középiskolai tanulók szülei számára.

Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A szenvedélybetegségekkel kapcsolatos munkában a helyi közösségek, civil szervezetek és szakemberek segítő összefogása vezethet eredményre, hiszen a különböző társadalmi problémák abban a közösségben kezelhetők leghatékonyabban, ahol keletkeznek. Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat vezetése fontosnak tartja a helyi szintű közösségi és szakmai összefogást, támogatásáról biztosítja a kábítószer-megelőzéssel és a kezeléssel foglalkozó helyi szervezeteket. Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fórumának munkájával (a továbbiakban: KEF) ezeket az intézményeket fogja össze, koordináló, egyeztető tevékenységet végez.

A KEF a fenti koordináló tevékenységét a 2020-ban lejáró nemzeti és helyi Drogellenes Stratégia iránymutatásai, valamint a tagok által megfogalmazott és elfogadott cselekvési terv alapján végezte. Új Nemzeti Drogellenes Stratégia híján jelenleg a korábbi tapasztalatok alapján működik. Tervezték a kerületi stratégia újragondolását, melyhez a tagszervezetek részére kérdőívet küldtünk, azonban a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum újra alakulásával felcsillant a remény fővárosi szintű együttműködések lehetőségére, ezért várják a Fővárosi KEF által megfogalmazott célkitűzések gyakorlati megvalósulását, azok kommunikálását.

A KEF kiemelt feladata az információáramlás elősegítése, a rendszeres kommunikáció elérése a tagok között. Ennek érdekében működik a levelezőlista (obudakef@lev-lista.hu), melyen a kerületben működő különböző szervezetek aktuális programjairól, aktualitásokról, felmerülő problémákról oszthatunk meg dokumentumokat, információkat, véleményeket, továbbá pályázati lehetőségekről, továbbképzési programokról tájékoztatják a tagokat. A hatékony együttműködés érdekében a tagokat arra ösztönözzük, hogy egyre nagyobb létszámban, illetve tudatosan képviseljék szervezeteiket a KEF különböző fórumain, melyet a KEF elnökének

javaslatára nyilvánossá és elérhetővé tették a lakosság részére is online formában. A programokat az aktualitásokat előtérbe helyezve alakítják, hogy az elméleti és gyakorlati tapasztalatokkal gazdagodva egyre hatékonyabban tudjon minden résztvevő eljárni egy-egy fiatal, csoport vagy akár településrész problémája tekintetében.

A KEF munkáját és a fórumokat az aktualitásokat szem előtt tartva, éves munkaterv alapján szervezi. Magas szintű szakmai háttérrel biztosít a tagszervezeteknek és a tagjainknak nemcsak a kábítószer okozta problémák vonatkozásában, hanem minden szenvedélybetegség, függőség megelőzése tekintetében, komplex módon megközelítve a problémát. A tagok folyamatosan tartották egymással a kapcsolatot, egyeztettek, segítettek egymás munkáját.

A KEF a céljai megvalósítása érdekében 2022. évben 4 alkalommal tervezett ülést.

2022.03.09-én 10.00 és 15.00 óra között az Óbudai Kulturális Központ Békásmegyeri Községi Házban Bűnmegelőzési Szakmai Napot szervezett Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma és Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszere a kerületi szakemberek és a lakosság részére.

Dr. Kiss László polgármester, KEF elnök nyitotta meg a rendezvényt, ahol hangsúlyozta, hogy „büszkéek vagyunk, a kerületünk intézményei közötti valódi együttműködésre, amely mind szakmai fejlődésben, mind a napi feladatok megoldásában támasz, és az eredményes bűnmegelőzést szolgálja. Köszönöm minden kolléga munkáját, aki azért dolgozik, hogy kerületünk biztonságos hely legyen, és mi biztonságban érezhessük magunkat.”

A szakmai napon az áldozatvédelem és a bűnmegelőzés kerületi gyakorlatát a rendőrség szempontjaiból Szikszó Sándor kapitányságvezető, majd a polgárőrség oldaláról megközelítve Szücs János elnök mutatta be. Ezt követően az együttműködés fontosságáról dr. Györffy Zsuzsanna, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala főreferense beszélt a gyermekvédelmi ügyek vonatkozásában.

Ezek után a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2021. évi pályázatán II. helyezést elért Bűnmegelőzési labirintus dísztablájának ünnepélyes felavatására került sor.

A délutáni programban Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes, a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum elnöke a fővárosi KEF elképzeléseiről, terveiről beszélt, továbbá arról, hogy milyen lehetőségeket lát a kerületek és a főváros kooperációjára a különböző területeken. Ezt követően Szalai-Komka Norbert, az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ jelenlegi prevenciók tevékenységeiről és az intézmény további terveiről beszélt.

A konferencia zárásaként a BRFK Bűnmegelőzési osztályának munkatársai a Mobil Bűnmegelőzési Centrum kisbuszát mutatták be az udvaron.

2022.05.29-én, a Gyermeknapon Óbuda Fő terén a polgárőrséggel és a rendőrséggel kitelepülve bűnmegelőzési, drogprevenciók és áldozatvédelmi céllal biztosítottak különböző lehetőségeket az Önkormányzatunk sátrához látogató gyermekek részére. Többek között tűzoltó autót lehetett kívágni és összeragasztani, a polgárőrség logóját lehetett kirakni, a „részeg szemüveggel” bójákkal körbekerített úton kellett végighaladni, a polgárőrség autójába és motorjaira lehetett felülni és sok apró, érdekes feladat várta még a gyermekeket és családjukat. Az egyes gyermekek, amennyiben összegyűjtötték mindhárom szervezet vidám pecsétjét (Önkormányzat, Polgárőrség, Rendőrség), jutalomban részesültek.

A résztvevőknek helyes feladatmegoldás után ajándékot osztottak, melyet a kerületi Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ ellátottjai készítettek fejlesztő foglalkoztatás keretében. A gyermekeket egészséges élelmiszerekkel is (müzli szelet, gyümölcslé, kekszek, aprósütemények, víz) várták.

2022.06.21-én Óbuda-Békásmegyer KEF a kábítószer elleni küzdelem nemzetközi napjához kapcsolódóan szervezte ünnepi ülését. Dr. Kiss László polgármester, KEF-elnök megnyitóját követően Sárosi Péter emberi jogi aktivista és drogpolitikai szakértő, a Drogrporter alapító szerkesztője előadását hallgathatták meg a résztvevők. Beszédében hangsúlyozta: hosszú ideje igyekeznek minden fórumon hangot adni annak, hogy a „segítsd, ne büntesd” elve mennyivel hatékonyabbnak bizonyul a drogproblémák kezelésében bármi másnál. A szakember kiemelte: kutatások sokasága bizonyítja, hogy ha azokat az erőforrásokat – vagy akár egy részüket –, amelyeket az egyes országok büntetésre, büntetés-végrehajtásra, elrettentésre fordítanak, a megelőzésbe és a támogatásba fektetnék, sokkal eredményesebbek lennének hosszú távon.

A KEF ülést ezúttal rendhagyó színházi produkció zárta, a Huszonhetesek társulat Drog & Rock című drogprevenciós, zenei-színházi előadása, mely a legendás Huszonhetesek Klubját tematizálja, vagyis azon rockzenészeket, akik művészetük révén már életükben halhatatlanná váltak, szerhasználat, függőséggel kapcsolatos problémáik következtében mégis tragikusan fiatalon haltak meg.

Az előadók e legendás zenészek bőrébe bújva, rövid színdarabok formájában tárgyalják a drogfüggőséghez vezető okokat, körülményeket, illetve az abból való kiút lehetőségeit, közben pedig legnagyobb dalaik is megszólaltak.

A Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (BKEF) egyik elsődleges célja, hogy összefogja a fővárosi droghelyzet kezelésében szerepet vállaló állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, intézmények tevékenységét, amelyhez elengedhetetlennek tartja a szoros együttműködést az érintettekkel. Ennek érdekében 2022. évben 2 alkalommal szervezett egyeztetést, melyen a III. kerület is képviselte magát.

A KEF működését az Önkormányzat költségvetési soron finanszírozza. Ezen túlmenően 2022. évben is szerettek volna pályázatot benyújtani, azonban a kábítószerügyben illetve szenvedélybetegségek megelőzése és kezelés ügyében a Fővárosi illetőségű szervezetek, intézmények és Önkormányzatok részére nem került hazai pályázat kiírásra, amellyel a

működési költségeket lehetett volna kiegészíteni. A pályázatokból friss tájékoztató kiadványt terveztek készíteni, melyre több tagszervezet részéről érkezett igény, tovább szakmai műhelyekkel és továbbképzésekkel, szeretnék a helyi szakemberek ismereteit, szakmai tapasztalatát, kapcsolatrendszerét szakszerűen bővíteni.

Óbuda-Békásmegyer KEF a munkája során magas szintű szakmai háttérrel biztosít a kerületi szervezeteknek, szakembereknek, a korábbi megállapításokat, tudományos tényeket és tapasztalatokat figyelembe véve. Fontosnak tartják a továbbiakban is a megfelelő tájékoztatást, a tudományos megalapozottságú információáramlás elősegítését, együttműködési lehetőségek erősítését, szakmai tudás és háttér biztosítását.

A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények - terjesztői magatartások tekintetében hasonló számban regisztrált a 2021. évhez hasonlóan 2022. évben is a kerületi rendőrkapitányság.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységét a 2022-es évben is a kiemelkedő szakmaiság és elhivatottság jellemezte, köszönhetően annak, hogy ezt a feladatkört továbbra is a prevenció iránt elhivatott kollégák töltik be.

A kábítószer-kereskedelmet folytató személyek elfogásában továbbra is elkötelezett a kerületi Rendőrkapitányság.

A lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése érdekében több alkalommal is igényelte a rendőrség a kerület frekventált területeinek közterületi ellenőrzésére, a bűnügyi akciók megerősítésére, és egyes alkalmakkor konkrét bűncselekmények elszaporodásának megakadályozására.

Az Önkormányzat által - Rendőrkapitányságunk kezdeményezésére és tevékeny közreműködésével - megalakított Óbuda-Békásmegyer Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (ÁSZER) továbbra is hatékony fóruma volt a kerületi áldozatsegítő tevékenység összefogásának. Az áldozatvédelmi feladatok kapcsán alapvetően elmondható, hogy 2022. évben is aktív kapcsolat volt jellemző az ÁSZER tagjai között.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a 2022. évben is számos helyi civil szervezettel működött együtt, akik aktív szereplői a szabadidős programok szervezésének, részt vállalnak a drogprevenció és bűnmegelőzés feladataiból, de akadnak olyan szervezetek is, amelyek tevékenységükkel a gyermekvédelmi alapellátás valamely formáját valósítják meg.

Gyermekjogok — gyermekvédelem

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

A képviselő-testület 662/2020. (X. 9.) határozatában felkérte polgármestert, hogy készítsen elő és terjesszen elő elfogadásra a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvánnyal közép- és hosszú távú együttműködést szolgáló szerződést, amelynek megkötésére 2020. november 19-én került sor.

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány 2015 óta azért dolgozik, hogy felhívja a figyelmet a gyerekek jogaira. Céljuk, hogy a felnőtt-társadalom az élet minden területén vegye figyelembe a gyerekek érdekeit és szempontjait. Azért dolgoznak, hogy Magyarország jobb hely legyen a gyerekek számára, jó legyen itt gyerekeknek lenni, és a családok, az iskolák, a sportegyesületek, a kórházak, a tanárok, a döntéshozók, a politikusok és az egész társadalom odafigyeljenek a gyerekekre.

Munkájuk kiemelt területei

- a gyerekek erőszaktól való védelme
- a gyerekek joga az oktatáshoz
- a gyerekek joga a részvételhez minden őket érintő, rájuk vonatkozó ügyben (gyerekrészvétel)

Az Alapítvány tagja a gyermekvédelmi irányelvek nemzetközi standardjait lefektető Keeping Children Safe szervezetnek. Irányelvük a szervezet által meghatározott alapelveknek megfelelően, az Alapítvány céljaival összhangban, a gyerekek legfőbb érdekének biztosítása érdekében született.

Az Irányelv az alapítvány minden munkatársára, megbízottjára, önkéntesére és más képviselőjére kötelezően vonatkozik.

Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata azzal a céllal működik együtt a Hintalovon Alapítvánnyal, hogy szakmai támogatást nyújtson egy olyan komplex program kidolgozásában, amely a gyermekekkel szembeni bántalmazás esetek megelőzését és hatékony kezelését szolgálja. 2022-ben a koronavírus okozta nehézségek már jóval kisebb mértékben akadályozták az érdemi munkát. Az online találkozókat és képzéseket többnyire felváltották a személyes találkozók.

2022-ben az alábbi tevékenységek valósultak meg:

- kutatás folytatása: fókuszcsoporthoz kutatás szakemberekkel, szülőkkel
- gyermekjogi fogadóóra havi rendszerességgel (12 alkalom)
- a kerületi bölcsődék közös gyermekvédelmi irányelvének kidolgozása
- jelzőrendszeri képzések óvodáknak, jelzőrendszeri tagoknak (konfliktuskezelő, érzékenyítő, kríziskommunikációs)
- képzések bölcsődei vezetőknek és nevelőknek a gyermekvédelmi irányelv kidolgozása és bevezetése kapcsán
- szakmai konzultációk, esetmegbeszélésen, szakmai eseményeken való részvétel
- edukációs és érzékenyítő, figyelemfelhívó anyagok
- önkormányzati fenntartású intézményekben igény szerint képzések tartása gyermekbántalmazás, konfliktuskezelés és krízisintervenció témákban
- egész évben konzultációs lehetőség a kerületi szakembereknek személyesen, telefonon, vagy e-mailen
- az Önkormányzat kommunikációs tartalmainak támogatása: érdekes, figyelemfelhívó, informatív kreatív anyagok készítése
- a kerületi közösségnek szóló figyelemfelhívó, tájékoztató online (e-mail-kurzus) és print anyagok grafikai és tartalmi előkészítése (6 darabos plakátkampány)

2023-ban kiemelt cél a lakosság szélesebb körű elérése, az edukálás és információátadás mellett fontos cél a jelzőrendszer, a gyermekvédelem megismertetése a helyi lakosokkal, a bizalom növelése a gyermekvédelmi szolgáltatások felé.

Bosco Szent János Ifjúsági, Nevelési és Oktatási Alapítvány

Az Alapítvány 2010-ben indította el a kerületben élő hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek ingyenes ételosztás útján történő segítségét. 2016-ban tértek át a reggeliztetés helyett vacsoráztatásra, mert úgy vélték, hogy további programok biztosításával hatékonyabb segítséget tudnak nyújtani. Az Óbuda Tanoda program az iskolai lemaradás megakadályozását célozta meg. A kiscsoportos tanodai felzárkóztató foglalkozásokhoz kapcsolódó „vacsorázás” programon 10-15 kerületi gyermek részére biztosítanak a szalézi szerzetesek élelmiszereket és a lelkeséget, jókedvet, melyben felnőtt önkéntes segítők is közreműködnek.

Az Alapítvány a 2022. évi tevékenységéről 2023. július 15. napjáig számol be az Önkormányzatnak.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Gyvt. alapján a gyermekek napközbeni ellátását valósítja meg a „Játszva megelőzni” Játszóház - Játszóter Program, amely egy innovatív jellegű ellátási forma.

A „máltai játszóterek” mindegyike olyan kerítéssel körbekerített játékpark, melynek területén egy kb. 100 nm-es téliesített faház is áll. Az épületek 1 vagy 2 játszóházzal, gyerek és felnőtt mosdókkal, pelenkázó-helyiséggel, irodával és konyhával, telefonnal, elsősegély-felszereléssel, félautomata újraélesztő készülékkel (AED) és helyenként mozgássérültek számára kialakított mosdókkal várják a látogatókat. A játszótereken a téli időszakban átlagosan 350-400 főt, nyáron 1500-2000 főt fogadnak. A játszóház befogadóképessége egyszerre 20-50 fő.

A látogatók közül is kiemelkednek az oktatási-nevelési intézményekből érkező csoportok. Tanítási időben, kora délután többnyire 7-20 csoport is érkezik, mely egyszerre akár 150-200 gyereket is jelent.

A programok népszerűsítését legfőképp online végzik, a Játszóterekhez kapcsolódó zárt csoportokban, a 7 játszóteret összefogó facebook oldalon és a releváns kerületi csoportokban.

Az emberi Erőforrások Minisztériuma „Hiszek benned sport program” keretein belül 2021-ben kiírt pályázat megvalósítását tovább folytatták, a pályázat céljait sikeresen teljesítették. 2022-ben új pályázaton nem nyertek.

Játszóterek helyszínei:

Budapest, III. kerület, Gyűrű utca
Budapest, III. kerület, Zemplén Győző utca
Budapest, III. kerület, Kerék utca
Budapest, III. kerület, Huszti út
Budapest, III. kerület, Lajos utca
Budapest, III. kerület, Silvanus sétány
Budapest, III. kerület, Solymár utca

A játszóterek lehetőségei a Magyar Máltai Szeretetszolgálat történetének legszélesebb rétegeket érintő programja, amely nem csak a hétköznapi értelemben vett játszóterek intézményét, hanem a köré szerveződő komplex gyermekjóléti ellátási formát jelenti. A program a szabadidős, a kulturális és a gyermekvédelmi infrastruktúra hiányának pótlására helyezi a hangsúlyt, és egyben a lakótelepi övezetek rehabilitációjára is irányul. Fő feladata a harmadlagos szocializációs közeg létrehozása, annak irányítása a tanulás, fejlesztés felé. Ezt a legkülönbözőbb módszerekkel próbálják elérni egyéni szükségletek szerint, a kézműves foglalkozásoktól a komplex, bonyolult társasjátékokon át a sportig.

A játszóterek mind nyitott, mind zárt programban bővelkedtek 2022-ben. Folyamatosan szerveztek kreatív, fejlesztő programokat, ilyenek például a legkisebbeknek szóló „Maszatólő”, és a szülőklubok. Nyáron tematikus napokat, közös főzéseket, kirándulásokat szerveztek. A Játszóterés nyári táborok alapvetően a közösségfejlesztésre helyezik a hangsúlyt, a tábor tematikája a fenntartható fejlődés.

2022-ben családokat megszólító program volt a „Fogadj örökbe egy kerék-ágyást” program és a Játszóteri Közösségi Kert. A programok célja az volt, hogy a szülők és a gyermekek közösen tanuljanak a felelősségvállalásról, valamint a közös munkán keresztül közös élményeket szerezzenek.

Önkéntesség

A játszótéren évek óta kiemelkedően fontos az önkéntesek fogadása, bevonása a terek életébe. Jellemzően kétféle önkéntes munka jelenik meg. A tenni, segíteni akaró, kívülről jövő önkéntesek és a játszótérre járó családok. Mindkét csoportot egy-egy munkafolyamatba lehet bevonni, legyen ez akár az évszaknak megfelelő dekoráció készítése, homokszitalás, fűnyírás vagy kisebb felújítások, festések. Emellett az újszülöttel otthon lévő anyukák szívesen tartanak csoportokat, foglalkozásokat a tereken, ha van bármilyen szakirányú tudásuk (pl. babamasszázs, hordozós klub stb.) vagy a látogatók élére állnak és szerveznek maguknak egy jó délutáni programot. Ebben természetesen a máltai dolgozók is segítségükre vannak.

Gézengúz Alapítvány

Az előző évhez viszonyítva az Alapítvány növekvő számban látta el az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata területéről érkező kisgyermekeket. Az együttműködés keretében 2022-ben 394 (2021-ben 370) kisgyermeknek és családjainak tudtak segíteni. Az év során havi átlagban 5 gyermek kapott teljes körű ingyenes ellátást, családi helyzetükre való tekintettel.

2022. évi esetszámok a III. kerületi lakosok körében

- ellátás: 5003
- UH: 13
- összesen: 5016

Az alapítvány komplex ellátási modell (Gézengúz intervenciók Modell) szerint működik, amely a születéstől kezdve az oktatási intézménybe való bekerülésig végigkíséri a diagnosztikai és terápiás szakellátás terén a rászoruló gyermekeket és családjait. A hiánypótló tevékenység végzése során szakmai felelősséggel vállalnak részt abból az állami feladatból, amelyet a Szakértői Bizottságok által meghatározott terápiás ellátási javaslatok alapján a Pedagógiai Szakszolgálatok, az EGYMI és a környékbeli korai intervencióval foglalkozó társintézmények együttesen is csak részben tudnak ellátni az eltérő fejlődésmentű gyermekek fejlődésének megsegítése érdekében.

A szorosan együttműködő Budakalászi és Óbudai Intézetükben 2022-ben is rendszeres gyermek neurológiai és ultrahang szakorvosi vizsgálatot, speciális szűrővizsgálatokat, pszichológiai és gyógypedagógiai felméréseket végeztek. Gyermek neurológiai vizsgálataikon törekedtek a bekerülési időt egy hónap alatt tartani, amely az államilag elérhető lehetőségekhez képest gyorsabb ellátást biztosított. Ezáltal a korai, legjobb eredményt hozó terápiák időben elkezdődhettek. Ennek keretében egyéni és csoportos gyógytornát (csökkentett létszámmal), neuro-hidroterápiát, gyógyúszást, gyógy-és fejlesztő pedagógiai foglalkozásokat, pszichoterápiát biztosítottak. Neuro-hidroterápiát, gyógyúszást Budakalászon a Cseppek Házában, a Kaszásdűlői Szérűskert Tanuszodában és a Csillaghegyi Árpád Forrásfürdőben

végeztek. Nagy hangsúlyt helyeztek a megelőzésre és tanácsadásra.

2022-ben folytatták az ingyenesen biztosított "Derű és biztonság a családban" elnevezésű szűrőprogramjukat kétheti rendszerességgel Budakalászon, a Cseppek Háza Központi Intézetükben. A szűrésen megjelenő családoknak több mint a fele III. kerületi lakos volt.

Ezen kívül fontos és hiánypótló tevékenységük a Szociális Információs Szolgáltatásunk /SZISZ/ betegút koordinálása, a családok segítése a különböző állami és magán ellátási rendszerekben való eligazodásban és átmenetekben, továbbá információ és ügyintézési segítség nyújtása (online és telefonos elérhetőséggel) a sérültséggel igénybe vehető állami szociális támogatások rendszeréről.

Egyéb aktivitásuk a helyi szakmai és civil életben

2022-ben kiemelt szakmai és civil partnerük volt: Szent Margit Kórház Fejlődés-neurológiai Osztálya, Szent Margit Rendelő Intézet, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. Kerületi Tagintézménye, Óbuda-Békásmegyer Védőnői Szolgálat, Óbudai Egyesített Bölcsődék, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. (FSZK), az Óbudai Kulturális Központ.

Drogprevenció és ellátás, utógondozás

A kerületben a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum aktívan működik, így a drogprevenciós lehetőségek biztosításához rendszeres tájékoztatást nyújt a pályázati kiírásokról és a megvalósítható lehetőségekről.

Kék Pont Ambulancia és Konzultációs Központ

A Kék Pont Ambulancia és Konzultációs Központ 2006-ban nyílt meg a III. kerületben, Békásmegyeren. Célja a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a szerhasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában. Ennek megfelelően az ártalomcsökkentés drogpolitikájához illeszkedve, a szervezet elsősorban alacsonyküszöbű, könnyen elérhető szolgáltatásokat nyújt.

A Budai Felépülési Központ autógondozás feladatát látja el. Munkájában 9 fő és 2-4 önkéntes vesz részt (pszichiáter, addiktológus, terapeuta, szociális munkás).

Korábban, 1996-2007 között, az alacsony küszöbű szolgáltatás nem szerhasználóknak szóló részeként, az alapítvány hagyományos iskolai prevenciós foglalkozásokat is tartott. Ezt 2008-ban az „Egészség Iskola” projekt váltotta fel, melynek alapjain 2013-ban megalakult a Biopolitikai Műhely. Az alapítvány ezen szervezeti egysége foglalkozik a fiatalok elérése, felépülési közösségek generálása, támogatása, illetve támogató közösségek építése és körükben a felépülést segítő vagy prevenciós célú szabadidős elfoglaltság biztosítását célzó, illetve az információ nyújtást, szakmai és társadalmi párbeszédet elősegítő projektek és programok tervezésével és szervezésével.

A Biopolitikai Műhely (BPM) 2022-ben is elsősorban a mértékletesség eszméjének népszerűsítésére, innovatív, prevenciós és információs programok kidolgozására, illetve az ezekkel, és a felépülés-centrikus addiktológia népszerűsítésével kapcsolatos kommunikációra koncentrált. A hatékony munka érdekében a bevonás alapú programok és a megelőző célú tájékoztatás közel azonos arányban volt jelen.

Sportegyesületek - közreműködés a gyermekek egészséges életmódra nevelésében

Óbuda különleges adottságokkal rendelkezik földrajzi fekvésének köszönhetően. A Duna partja, a hegyvidék, számos lehetőséget nyújt a sportolni vágyók számára, ehhez nyújtanak segítséget az e területen működő civil szervezetek. Évről évre egyre több ingyenes, illetve

kedvezményes sportolási lehetőség várja a kerületben élő gyermekeket. A sportegyesületek szerepet vállalnak az egészségmegőrzés, egészségnevelés feladataiból is. A kerületben körülbelül 70 sportszervezet vesz részt a gyermekek mindennapos testmozgásának szervezésében, lebonyolításában.

Aktívan részt vesznek a kerület sportéletében, kiemelt figyelmet fordítanak a sport közösségformáló, közösségmegtartó szerepére, és hogy a kerületi gyermekek minél szélesebb körben megismerkedjenek a sport adta örömeikkel, a csapat által nyújtott biztonság élményével.

Óbuda-Békásmegyer, 2023. május 5.

